

॥ नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स ॥

खुद्दकनिकाये

बुद्धवंसपाळि

१. रतनचङ्कमनकण्डं

१. ब्रह्मा च लोकाधिपती सहम्पती [सहम्पति (स्या० कं०)], कतञ्जली अनधिवरं अयाचथ ।
“सन्तीध सत्ताप्परजक्खजातिका, देसेहि धम्मं अनुकम्पिमं पजं” ॥
२. सम्पन्नविज्जाचरणस्स तादिनो, जुतिन्धरस्सन्तिमदेहधारिनो ।
तथागतस्सप्पटिपुग्गलस्स, उप्पज्जि कारुज्जता सब्बसत्ते ॥
३. “न हेते जानन्ति सदेवमानुसा, बुद्धो अयं कीदिसको नरुत्तमो ।
इद्धिबलं पज्जाबलञ्च कीदिसं, बुद्धबलं लोकहितस्स कीदिसं ॥
४. “न हेते जानन्ति सदेवमानुसा, बुद्धो अयं एदिसको नरुत्तमो ।
इद्धिबलं पज्जाबलञ्च एदिसं, बुद्धबलं लोकहितस्स एदिसं ॥
५. “हन्दाहं दस्सयिस्सामि, बुद्धबलमनुत्तरं ।
चङ्कमं मापयिस्सामि, नभे रतनमण्डितं” ॥
६. भुम्मा महाराजिका तावतिंसा, यामा च देवा तुसिता च निम्मिता ।
परनिम्मिता येपि च ब्रह्मकायिका, आनन्दिता विपुलमकंसु घोसं ॥
७. ओभासिता च पथवी सदेवका, पुथू च लोकन्तरिका असंवुता ।
तमो च तिब्बो विहतो तदा अहु, दिस्वान अच्छेरकं पाटिहीरं ॥
८. सदेवगन्धब्बमनुस्सरक्खसे, आभा उळारा विपुला अजायथ ।
इमस्मिं लोके परस्मिञ्चोभयस्मिं [परस्मिं चूभये (स्या० कं०)], अधो च उद्धं तिरियञ्च वित्थतं ॥
९. सत्तुत्तमो अनधिवरो विनायको, सत्था अहू देवमनुस्सपूजितो ।
महानुभावो सतपुज्जलक्खणो, दस्सेसि अच्छेरकं पाटिहीरं ॥
१०. सो याचितो देववरेन चक्खुमा, अत्थं समेक्खित्वा तदा नरुत्तमो ।

चङ्कमं [चङ्कमं तत्थ (सी०)] मापयि लोकनायको, सुनिद्धितं सब्बरतननिमित्तं ॥

११. इद्धी च आदेसनानुसासनी, तिपाटिहीरे भगवा वसी अहु ।
चङ्कमं मापयि लोकनायको, सुनिद्धितं सब्बरतननिमित्तं ॥
१२. दससहस्सीलोकधातुया, सिनेरुपब्बतुत्तमे ।
थम्भेव दस्सेसि पटिपाटिया, चङ्कमे रतनामये ॥
१३. दससहस्सी अतिक्कम्म, चङ्कमं मापयी जिनो ।
सब्बसोण्णमया पस्से, चङ्कमे रतनामये ॥
१४. तुलासङ्घाटानुवग्गा, सोवण्णफलकत्थता ।
वेदिका सब्बसोवण्णा, दुभतो पस्सेसु निम्मिता ॥
१५. मणिमुत्तावालुकाकिण्णा, निम्मितो रतनामयो ।
ओभासेति दिसा सब्बा, सतरंसीव उग्गतो ॥
१६. तस्मिं चङ्कमने धीरो, द्वत्तिसवरलक्खणो ।
विरोचमानो सम्बुद्धो, चङ्कमे चङ्कमी जिनो ॥
१७. दिब्बं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिछत्तकं ।
चङ्कमने ओकिरन्ति, सब्बे देवा समागता ॥
१८. पस्सन्ति तं देवसङ्घा, दससहस्सी पमोदिता ।
नमस्समाना निपतन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
१९. तावत्तिसा च यामा च, तुसिता चापि देवता ।
निम्मानरतिनो देवा, ये देवा वसवत्तिनो ।
उदग्गचित्ता सुमना, पस्सन्ति लोकनायकं ॥
२०. सदेवगन्धब्बमनुस्सरक्खसा, नागा सुपण्णा अथ वापि किन्नरा ।
पस्सन्ति तं लोकहितानुकम्पकं, नभेव अच्चुग्गतचन्दमण्डलं ॥
२१. आभस्सरा सुभकिण्हा, वेहप्फला अकनिट्ठा च देवता ।
सुसुद्धसुक्कवत्थवसना, तिट्ठन्ति पञ्जलीकता ॥
२२. मुञ्चन्ति पुप्फं पन पञ्चवण्णिकं, मन्दारवं चन्दनचुण्णमिस्सितं ।

भमेन्ति चेलानि च अम्बरे तदा, “अहो जिनो लोकहितानुकम्पको ॥

२३. “तुवं सत्था च केतू च, धजो यूपो च पाणिनं ।
परायनो पतिट्ठा च, दीपो च द्विपदुत्तमो [दिपदुत्तमो (सी० स्या०)] ॥
२४. “दससहस्सीलोकधातुया, देवतायो महिद्धिका ।
परिवारेत्वा नमस्सन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
२५. “देवता देवकज्जा च, पसन्ना तुट्ठमानसा ।
पञ्चवणिकपुप्फेहि, पूजयन्ति नरासभं ॥
२६. “पस्सन्ति तं देवसङ्घा, पसन्ना तुट्ठमानसा ।
पञ्चवणिकपुप्फेहि, पूजयन्ति नरासभं ॥
२७. “अहो अच्छरियं लोके, अब्भुतं लोमहंसनं ।
न मेदिसं भूतपुब्बं, अच्छेरं लोमहंसनं” ॥
२८. सकसकम्हि भवने, निसीदित्वान देवता ।
हसन्ति ता महाहसितं, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
२९. आकासट्ठा च भूमट्ठा, तिणपन्थनिवासिनो ।
कतज्जली नमस्सन्ति, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ॥
३०. येपि दीघायुका नागा, पुज्जवन्तो महिद्धिका ।
पमोदिता नमस्सन्ति, पूजयन्ति नरुत्तमं ॥
३१. सङ्गीतियो पवत्तेन्ति, अम्बरे अनिलज्जसे ।
चम्मनद्धानि वादेन्ति, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
३२. सङ्घा च पणवा चेव, अथोपि डिण्डिमा [डेण्डिमा (सी०)] बहू ।
अन्तलिक्खस्मिं वज्जन्ति, दिस्वानच्छेरकं नभे ॥
३३. अब्भुतो वत नो अज्ज, उप्पज्जि लोमहंसनो ।
धुवमत्थसिद्धिं लभाम, खणो नो पटिपादितो ॥
३४. बुद्धोति तेसं सुत्त्वान, पीति उप्पज्जि तावदे ।
बुद्धो बुद्धोति कथयन्ता, तिट्ठन्ति पज्जलीकता ॥

३५. हिङ्कारा साधुकारा च [हिङ्कारं साधुकारञ्च (सी० स्या०)], उक्कुट्टि सम्पहंसनं [सम्पसादनं (सी०), सम्पनादनं (स्या०)] ।
पजा च विविधा गगने, वत्तेन्ति पञ्जलीकता ॥
३६. गायन्ति सेळेन्ति च वादयन्ति च, भुजानि पोथेन्ति च नच्चयन्ति च ।
मुञ्चन्ति पुप्फं पन पञ्चवण्णिकं, मन्दारवं चन्दनचुण्णमिस्सितं ॥
३७. “यथा तुहं महावीर, पादेसु चक्कलक्खणं ।
धजवजिरपटाका, वड्डमानङ्कुसाचितं ॥
३८. “रूपे सीले समाधिम्हि, पञ्जाय च असादिसो ।
विमुत्तिया असमसमो, धम्मचक्कप्पवत्तने ॥
३९. “दसनागबलं काये, तुहं पाकतिकं बलं ।
इद्धिबलेन असमो, धम्मचक्कप्पवत्तने ॥
४०. “एवं सब्बगुणूपेतं, सब्बङ्गसमुपागतं ।
महामुनिं कारुणिकं, लोकनाथं नमस्सथ ॥
४१. “अभिवादनं थोमनञ्च, वन्दनञ्च पसंसनं ।
नमस्सनञ्च पूजञ्च, सब्बं अरहसी तुवं ॥
४२. “ये केचि लोके वन्दनेय्या, वन्दनं अरहन्ति ये ।
सब्बसेट्ठो महावीर, सदिसो ते न विज्जति ॥
४३. “सारिपुत्तो महापज्जो, समाधिज्झानकोविदो ।
गिज्झकूटे ठितोयेव, पस्सति लोकनायकं ॥
४४. “सुफुल्लं सालराजं, चन्दं गगने यथा ।
मज्झन्हिकेव [मज्झन्तिकेव (सब्बत्थ)] सूरियं, ओलोकेसि नरासभं ॥
४५. “जलन्तं दीपरुक्खं, तरुणसूरियं उगगतं ।
ब्यामप्पभानुरज्जितं, धीरं पस्सति लोकनायकं ॥
४६. “पञ्चन्नं भिक्खुसतानं, कतकिच्चान तादिनं ।
खीणासवानं विमलानं, खणेन सन्निपातयि ॥
४७. “लोकप्पसादनं नाम, पाटिहीरं निदस्सयि ।

अम्हेपि तत्थ गन्त्वान, वन्दिस्साम मयं जिनं ॥

४८. “एथ सब्बे गमिस्साम, पुच्छिस्साम मयं जिनं ।
कङ्खं विनोदयिस्साम, पस्सित्वा लोकनायकं” ॥

४९. साधूति ते पटिस्सुत्वा, निपका संवुतिन्द्रिया ।
पत्तचीवरमादाय, तरमाना उपागमुं ॥

५०. खीणासवेहि विमलेहि, दन्तेहि उत्तमे दमे ।
सारिपुत्तो महापञ्जो, इन्द्रिया उपसङ्गमि ॥

५१. तेहि भिक्खूहि परिवुतो, सारिपुत्तो महागणी ।
लळन्तो देवोव गगने, इन्द्रिया उपसङ्गमि ॥

५२. उक्कासितञ्च खिपितं [उक्कासितञ्च खिपितञ्च (स्या० अट्ट०)], अज्झुपेक्खिय सुब्बता ।
सगारवा सप्पतिस्सा, सम्बुद्धं उपसङ्गमुं ॥

५३. उपसङ्गमित्वा पस्सन्ति, सयम्भुं लोकनायकं ।
नभे अच्चुग्गतं धीरं, चन्दंव गगने यथा ॥

५४. जलन्तं दीपरुक्खंव, विज्जुंव गगने यथा ।
मज्झन्हिकेव सूरियं, पस्सन्ति लोकनायकं ॥

५५. पञ्चभिक्खुसता सब्बे, पस्सन्ति लोकनायकं ।
रहदमिव विप्पसन्नं, सुफुल्लं पदुमं यथा ॥

५६. अज्जलिं पग्गहेत्त्वान, तुट्ठहट्ठा पमोदिता ।
नमस्समाना निपतन्ति, सत्थुनो चक्कलक्खणे ॥

५७. सारिपुत्तो महापञ्जो, कोरण्डसमसादिसो ।
समाधिज्झानकुसलो, वन्दते लोकनायकं ॥

५८. गज्जिता कालमेघोव, नीलुप्पलसमसादिसो ।
इन्द्रिबलेन असमो, मोग्गल्लानो महिन्द्रिको ॥

५९. महाकस्सपोपि च थेरो, उत्तत्तकनकसन्निभो ।
धुतगुणे अग्गनिक्खित्तो, थोमितो सत्थुवण्णितो ॥

६०. दिब्बचक्खूनं यो अग्गो, अनुरुद्धो महागणी ।
जातिसेट्ठो भगवतो, अविदूरेव तिट्ठति ॥
६१. आपत्तिअनापत्तिया, सतेकिच्छाय कोविदो ।
विनये अग्गनिक्खित्तो, उपालि सत्थुवण्णितो ॥
६२. सुखुमनिपुणत्थपटिविद्धो, कथिकानं पवरो गणी ।
इसि मन्तानिया पुत्तो, पुण्णो नामाति विस्सुतो ॥
६३. एतेसं चित्तमज्जाय, ओपम्मकुसलो मुनि ।
कङ्खच्छेदो महावीरो, कथेसि अत्तनो गुणं ॥
६४. “चत्तारो ते असङ्खेय्या, कोटि येसं न नायति ।
सत्तकायो च आकासो, चक्कवाळा चनन्तका ।
बुद्धजाणं अप्पमेय्यं, न सक्का एते विजानितुं ॥
६५. “किमेतं अच्छरियं लोके, यं मे इद्धिविकुब्बनं ।
अज्जे बहू अच्छरिया, अब्भुता लोमहंसना ॥
६६. “यदाहं तुसिते काये, सन्तुसितो नामहं तदा ।
दससहस्सी समागम्म, याचन्ति पज्जली ममं ॥
६७. “‘‘कालो खो ते [कालो देव (सी०), कालोयं ते (स्या० क०)] महावीर, उप्पज्ज मातुकुच्छियं ।
सदेवकं तारयन्तो, बुज्झस्सु अमतं पदं’ ॥
६८. “तुसिता काया चवित्वान, यदा ओक्कमि कुच्छियं ।
दससहस्सीलोकधातु, कम्पित्थ धरणी तदा ॥
६९. “यदाहं मातुकुच्छितो, सम्पजानोव निक्खमिं ।
साधुकारं पवत्तेन्ति, दससहस्सी पकम्पथ ॥
७०. “ओक्कन्तिं मे समो नत्थि, जातितो अभिनिक्खमे ।
सम्बोधियं अहं सेट्ठो, धम्मचक्कप्पवत्तने ॥
७१. “अहो अच्छरियं लोके, बुद्धानं गुणमहन्तता ।
दससहस्सीलोकधातु, छप्पकारं पकम्पथ ।
ओभासो च महा आसि, अच्छेरं लोमहंसनं’ ॥

७२. भगवा तम्हि [भगवा च तम्हि (सी० स्या० क०)] समये, लोकजेडो नरासभो ।
सदेवकं दस्सयन्तो, इद्धिया चङ्कमी जिनो ॥
७३. चङ्कमे चङ्कमन्तोव, कथेसि लोकनायको ।
अन्तरा न निवत्तेति, चतुहत्थे चङ्कमे यथा ॥
७४. सारिपुत्तो महापज्जो, समाधिज्झानकोविदो ।
पज्जाय पारमिप्पत्तो, पुच्छति लोकनायकं ॥
७५. “कीदिसो ते महावीर, अभिनीहारो नरुत्तम ।
कम्हि काले तथा धीर, पत्थिता बोधिमुत्तमा ॥
७६. “दानं सीलञ्च नेक्खम्मं, पज्जावीरियञ्च कीदिसं ।
खन्तिसच्चमधिद्धानं, मेत्तुपेक्खा च कीदिसा ॥
७७. “दस पारमी तथा धीर, कीदिसी लोकनायक ।
कथं उपपारमी पुण्णा, परमत्थपारमी कथं” ॥
७८. तस्स पुट्ठो वियाकासि, करवीकमधुरगिरो ।
निब्बापयन्तो हदयं, हासयन्तो सदेवकं ॥
७९. अतीतबुद्धानं जिनानं देसितं, निकीलितं [निकीळितं (क०)] बुद्धपरम्परागतं ।
पुब्बेनिवासानुगताय बुद्धिया, पकासयी लोकहितं सदेवके ॥
८०. “पीतिपामोज्जजननं, सोकसल्लविनोदनं ।
सब्बसम्पत्तिपटिलाभं, चित्तीकत्वा सुणाथ मे ॥
८१. “मदनिम्मदनं सोकनुदं, संसारपरिमोचनं ।
सब्बदुक्खक्खयं मगं, सक्कच्चं पटिपज्जथा”ति ॥

रतनचङ्कमनकण्डो निट्ठितो ।

२. सुमेधपत्थनाकथा

१. कप्पे च सतसहस्से, चतुरो च असङ्खिये ।
अमरं नाम नगरं, दस्सनेय्यं मनोरमं ॥
२. दसहि सद्देहि अविवित्तं, अन्नपानसमायुतं ।

हत्थिसद्वं अस्ससद्वं, भेरिसङ्खुरथानि च ।
खादथ पिवथ चेव, अन्नपानेन घोसितं ॥

३. नगरं सब्बङ्गसम्पन्नं, सब्बकम्ममुपागतं ।
सत्तरतनसम्पन्नं, नानाजनसमाकुलं ।
समिद्धं देवनगरं व, आवासं पुज्जकम्मिनं ॥
४. नगरे अमरवतिया, सुमेधो नाम ब्राह्मणो ।
अनेककोटिसन्निचयो, पट्टधनधज्जवा ॥
५. अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ।
लक्खणे इतिहासे च, सधम्मो पारमिं गतो ॥
६. रहोगतो निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
“दुक्खो पुनब्भवो नाम, सरीरस्स च भेदनं ॥
७. “जातिधम्मो जराधम्मो, ब्याधिधम्मो सहं [चहं (सी० स्या०)] तदा ।
अजरं अमतं खेमं, परियेसिस्सामि निब्बुतिं ॥
८. “यंनूनिमं पूतिकायं, नानाकुणपपूरितं ।
छड्डयित्वान गच्छेय्यं, अनपेक्खो अनत्थिको ॥
९. “अत्थि हेहिति सो मग्गो, न सो सक्का न हेतुये ।
परियेसिस्सामि तं मग्गं, भवतो परिमुत्तिया ॥
१०. “यथापि दुक्खे विज्जन्ते, सुखं नामपि विज्जति ।
एवं भवे विज्जमाने, विभवोपि इच्छितब्बको ॥
११. “यथापि उण्हे विज्जन्ते, अपरं विज्जति सीतलं ।
एवं तिविधग्गि विज्जन्ते, निब्बानं इच्छितब्बकं ॥
१२. “यथापि पापे विज्जन्ते, कल्याणमपि विज्जति ।
एवमेव जाति विज्जन्ते, अजातिपिच्छितब्बकं ॥
१३. “यथा गूथगतो पुरिसो, तळाकं दिस्वान पूरितं ।
न गवेसति तं तळाकं, न दोसो तळाकस्स सो ॥
१४. “एवं किलेसमलधोव, विज्जन्ते अमतन्तळे ।

- न गवेसति तं तळाकं, न दोसो अमतन्तळे ॥
१५. “यथा अरीहि परिरुद्धो, विज्जन्ते गमनम्पथे ।
न पलायति सो पुरिसो, न दोसो अज्जसस्स सो ॥
१६. “एवं किलेसपरिरुद्धो, विज्जमाने सिवे पथे ।
न गवेसति तं मगं, न दोसो सिवमज्जसे ॥
१७. “यथापि ब्याधितो पुरिसो, विज्जमाने तिकिच्छके ।
न तिकिच्छापेति तं ब्याधिं, न दोसो सो तिकिच्छके ॥
१८. “एवं किलेसब्याधीहि, दुक्खितो परिपीळितो ।
न गवेसति तं आचरियं, न दोसो सो विनायके ॥
१९. “यथापि कुणपं पुरिसो, कण्ठे बन्धं जिगुच्छिय ।
मोचयित्वान गच्छेय्य, सुखी सेरी सयंवसी ॥
२०. “तथेविमं पूतिकायं, नानाकुणपसज्जयं ।
छड्डयित्वान गच्छेय्यं, अनपेक्खो अनत्थिको ॥
२१. “यथा उच्चारद्धानमिह, करीसं नरनारियो ।
छड्डयित्वान गच्छन्ति, अनपेक्खा अनत्थिका ॥
२२. “एवमेवाहं इमं कायं, नानाकुणपपूरितं ।
छड्डयित्वान गच्छिस्सं, वच्चं कत्वा यथा कुटिं ॥
२३. “यथापि जज्जरं नावं, पलुगं उदगाहिनिं [उदकगाहिणिं (सी०), उदकगाहिनिं (स्या०)] ।
सामी छड्डेत्वा गच्छन्ति, अनपेक्खा अनत्थिका ॥
२४. “एवमेवाहं इमं कायं, नवच्छिदं धुवस्सवं ।
छड्डयित्वान गच्छिस्सं, जिण्णनावंव सामिका ॥
२५. “यथापि पुरिसो चोरेहि, गच्छन्तो भण्डमादिय ।
भण्डच्छेदभयं दिस्वा, छड्डयित्वान गच्छति ॥
२६. “एवमेव अयं कायो, महाचोरसमो विय ।
पहायिमं गमिस्सामि, कुसलच्छेदना भया” ॥

२७. एवाहं चिन्तयित्वान, नेककोटिसतं धनं ।
नाथानाथानं दत्त्वान, हिमवन्तमुपागमिं ॥
२८. हिमवन्तस्साविदूरे, धम्मिको नाम पब्बतो ।
अस्समो सुकतो मय्हं, पण्णसाला सुमापिता ॥
२९. चङ्कमं तत्थ मापेसिं, पञ्चदोसविवज्जितं ।
अट्टगुणसमूपेतं, अभिज्जाबलमाहरिं ॥
३०. साटकं पजहिं तत्थ, नवदोसमुपागतं ।
वाकचीरं निवासेसिं, द्वादसगुणमुपागतं ॥
३१. अट्टदोससमाकिण्णं, पजहिं पण्णसालकं ।
उपागमिं रुक्खमूलं, गुणे दसहुपागतं ॥
३२. वापितं रोपितं धज्जं, पजहिं निरवसेसतो ।
अनेकगुणसम्पन्नं, पवत्तफलमादियिं ॥
३३. तत्थप्पधानं पदहिं, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अब्भन्तरम्हि सत्ताहे, अभिज्जाबलपापुणिं ॥
३४. एवं मे सिद्धिप्पत्तस्स, वसीभूतस्स सासने ।
दीपङ्करो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ॥
३५. उप्पज्जन्ते च जायन्ते, बुज्झन्ते धम्मदेसने ।
चतुरो निमित्ते नादसं, झानरतिसमप्पितो ॥
३६. पच्चन्तदेसविसये, निमन्तेत्वा तथागतं ।
तस्स आगमनं मगं, सोधेन्ति तुट्टमानसा ॥
३७. अहं तेन समयेन, निक्खमित्वा सकस्समा ।
धुनन्तो वाकचीरानि, गच्छामि अम्बरे तदा ॥
३८. वेदजातं जनं दिस्वा, तुट्टहट्ठं पमोदितं ।
ओरोहित्वान गगना, मनुस्से पुच्छि तावदे ॥
३९. “तुट्टहट्ठो पमुदितो, वेदजातो महाजनो ।
कस्स सोधीयति मग्गो, अज्जसं वटुमायनं” ॥

४०. ते मे पुट्टा वियाकंसु, “बुद्धो लोके अनुत्तरो ।
दीपङ्करो नाम जिनो, उप्पज्जि लोकनायको ।
तस्स सोधीयति मग्गो, अज्जसं वटुमायनं” ॥
४१. बुद्धोतिवचनं [बुद्धोति मम (सी० स्या० क०)] सुत्वान, पीति उप्पज्जि तावदे ।
बुद्धो बुद्धोति कथयन्तो, सोमनस्सं पवेदयिं ॥
४२. तत्थ ठत्वा विचिन्तोसिं, तुट्ठो संविग्गमानसो ।
“इध बीजानि रोपिस्सं, खणो वे मा उपच्चगा ॥
४३. “यदि बुद्धस्स सोधेथ, एकोकासं ददाथ मे ।
अहम्मि सोधयिस्सामि, अज्जसं वटुमायनं” ॥
४४. अदंसु ते ममोकासं, सोधेतुं अज्जसं तदा ।
बुद्धो बुद्धोति चिन्तेन्तो, मग्गं सोधेमहं तदा ॥
४५. अनिट्ठिते ममोकासे, दीपङ्करो महामुनि ।
चतूहि सतसहस्सेहि, छळभिज्जेहि तादिहि ।
खीणासवेहि विमलेहि, पटिपज्जि अज्जसं जिनो ॥
४६. पच्चुग्गमना वत्तन्ति, वज्जन्ति भेरियो बहू ।
आमोदिता नरमरू, साधुकारं पवत्तयुं ॥
४७. देवा मनुस्से पस्सन्ति, मनुस्सापि च देवता ।
उभोपि ते पज्जलिका, अनुयन्ति तथागतं ॥
४८. देवा दिब्बेहि तुरियेहि, मनुस्सा मानुसेहि च [मानुस्सकेहि च मानुसकेहि च (स्या० क०)] ।
उभोपि ते वज्जयन्ता, अनुयन्ति तथागतं ॥
४९. दिब्बं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिच्छत्तकं ।
दिसोदिसं ओकिरन्ति, आकासनभगता मरू ॥
५०. दिब्बं चन्दनचुण्णज्ज, वरगन्धज्ज केवलं ।
दिसोदिसं ओकिरन्ति, आकासनभगता [आकासे नभगा (स्या०)] मरू ॥
५१. चम्पकं सरलं नीपं, नागपुन्नागकेतकं ।
दिसोदिसं उक्खिपन्ति, भूमितलगता नरा ॥

५२. केसे मुञ्चित्वाहं तत्थ, वाकचीरञ्च चम्मकं ।
कलले पत्थरित्वान, अवकुज्जो निपज्जहं ॥
५३. “अक्कमित्वान मं बुद्धो, सह सिस्सेहि गच्छतु ।
मा नं कलले अक्कमित्थ, हिताय मे भविस्सति” ॥
५४. पथवियं निपन्नस्स, एवं मे आसि चेतसो ।
“इच्छमानो अहं अज्ज, किलेसे ज्ञापये मम ॥
५५. “किं मे अज्जातवेसेन, धम्मं सच्छिकतेनिध ।
सब्बज्जुतं पापुणित्वा, बुद्धो हेस्सं सदेवके ॥
५६. “किं मे एकेन तिण्णेन, पुरिसेन थामदस्सिना ।
सब्बज्जुतं पापुणित्वा, सन्तारेस्सं सदेवकं ॥
५७. “इमिना मे अधिकारेन, कतेन पुरिसुत्तमे ।
सब्बज्जुतं पापुणित्वा, तारेमि जनतं बहुं ॥
५८. “संसारसोतं छिन्दित्वा, विद्धंसेत्वा तयो भवे ।
धम्मनावं समारुह, सन्तारेस्सं सदेवकं” ॥
५९. मनुस्सत्तं लिङ्गसम्पत्ति, हेतु सत्थारदस्सनं ।
पब्बज्जा गुणसम्पत्ति, अधिकारो च छन्दता ।
अट्ठधम्मसमोधाना, अभिनीहारो समिज्झति ॥
६०. दीपङ्करो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
उस्सीसके मं ठत्त्वान, इदं वचनमब्रवि ॥
६१. “पस्सथ इमं तापसं, जटिलं उग्गतापनं ।
अपरिमेय्यितो कप्पे, बुद्धो लोके भविस्सति ॥
६२. “अहु कपिलव्हाया रम्मा, निक्खमित्वा तथागतो ।
पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ॥
६३. “अजपालरुक्खमूलस्मिं, निसीदित्वा तथागतो ।
तत्थ पायासं पग्गह, नेरञ्जरमुपेहिति ॥
६४. “नेरञ्जराय तीरम्हि, पायासं अद सो जिनो ।

पटियत्तवरमग्गेन, बोधिमूलमुपेहिति ॥

६५. “ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो [अनुत्तरं (स्या० कं०)] ।
अस्सत्थरुक्खमूलमिह, बुज्झिस्सति महायसो ॥

६६. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥

६७. “अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं [उपट्ठिस्सति तं (सी०)] जिनं ॥

६८. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थोति पवुच्चति ॥

६९. “चित्तो च हत्थाळवको [हत्थालवको (सी०)], अग्गा हेस्सन्तुपट्ठका ।
उत्तरा नन्दमाता च, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका” ॥

७०. इदं सुत्त्वान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमरू, बुद्धबीजं किर [बुद्धबीजङ्कुरो (सी० स्या०)] अयं ॥

७१. उक्कुट्टिसद्दा वत्तन्ति, अप्फोटेन्ति [अप्फोठेन्ति (सी०)] हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सी सदेवका ॥

७२. “यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥

७३. “यथा मनुस्सा नदिं तरन्ता, पटितित्थं विरज्झिय ।
हेट्ठातित्थे गहेत्त्वान, उत्तरन्ति महानदिं ॥

७४. “एवमेव मयं सब्बे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥

७५. दीपङ्कुरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ।
मम कम्मं पकित्तेत्वा, दक्खिणं पादमुद्धरि ॥

७६. ये तत्थासुं जिनपुत्ता, पदक्खिणमकंसु [सब्बे पदक्खिणमकंसु (स्या० कं०)] मं ।

देवा मनुस्सा असुरा च, अभिवादेत्त्वान पक्कमुं ॥

७७. दस्सनं मे अतिक्कन्ते, ससङ्गे लोकनायके ।
सयना वुट्ठहित्वान, पल्लङ्कं आभुजिं तदा ॥

७८. सुखेन सुखितो होमि, पामोज्जेन पमोदितो ।
पीतिया च अभिस्सन्नो, पल्लङ्कं आभुजिं तदा ॥

७९. पल्लङ्केन निसीदित्वा, एवं चिन्तेसहं तदा ।
“वसीभूतो अहं ज्ञाने, अभिज्जासु पारमिंगतो [अभिज्जापारमिं गतो (सी०)] ॥

८०. “सहस्सियमिह लोकमिह, इसयो नत्थि मे समा ।
असमो इद्धिधम्मेषु, अलभिं ईदिसं सुखं ॥

८१. “पल्लङ्काभुजने मय्हं, दससहस्साधिवासिनो ।
महानादं पवत्तेसुं, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८२. “या पुब्बे बोधिसत्तानं, पल्लङ्कवरमाभुजे ।
निमित्तानि पदिस्सन्ति, तानि अज्ज पदिस्सरे ॥

८३. “सीतं ब्यपगतं होति, उण्हज्ज उपसम्मति ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८४. “दससहस्सी लोकधातू, निस्सद्दा होन्ति निराकुला ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८५. “महावाता न वायन्ति, न सन्दन्ति सवन्तियो ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८६. “थलजा दकजा पुप्फा, सब्बे पुप्फन्ति तावदे ।
तेपज्ज पुप्फिता [पुप्फितानि (अट्ठ०)] सब्बे, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८७. “लता वा यदि वा रुक्खा, फलभारा होन्ति तावदे ।
तेपज्ज फलिता सब्बे, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८८. “आकासट्ठा च भूमट्ठा, रतना जोतन्ति तावदे ।
तेपज्ज रतना जोतन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

८९. “मानुस्सका च दिब्बा च, तुरिया वज्जन्ति तावदे ।
तेपज्जुभो अभिरवन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९०. “विचित्रपुप्फा गगना, अभिवस्सन्ति तावदे ।
तेपि अज्ज पवस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९१. “महासमुद्धो आभुजति, दससहस्सी पकम्पति ।
तेपज्जुभो अभिरवन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९२. “निरयेपि दससहस्से, अग्गी निब्बन्ति तावदे ।
तेपज्ज निब्बुता अग्गी, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९३. “विमलो होति सूरियो, सब्बा दिस्सन्ति तारका ।
तेपि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९४. “अनोवुट्ठेन [अनोवुट्ठेन (स्या० क०)] उदकं, महिया उब्भिज्जि तावदे ।
तम्पज्जुब्भिज्जते महिया, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९५. “तारागणा विरोचन्ति, नक्खत्ता गगनमण्डले ।
विसाखा चन्दिमा युत्ता, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९६. “बिलासया दरीसया, निक्खमन्ति सकासया ।
तेपज्ज आसया छुद्धा, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९७. “न होन्ति अरती सत्तानं, सन्तुट्ठा होन्ति तावदे ।
तेपज्ज सब्बे सन्तुट्ठा, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९८. “रोगा तदुपसम्मन्ति, जिघच्छा च विनस्सति ।
तानि अज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
९९. “रागो तदा तनु होति, दोसो मोहो विनस्सति ।
तेपज्ज विगता सब्बे, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१००. “भयं तदा न भवति, अज्जपेतं पदिस्सति ।
तेन लिङ्गेन जानाम, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०१. “रजोनुद्धंसति उद्धं, अज्जपेतं पदिस्सति ।
तेन लिङ्गेन जानाम, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥

१०२. “अनिट्ठगन्धो पक्कमति, दिब्बगन्धो पवायति ।
सोपज्ज वायति गन्धो, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०३. “सब्बे देवा पदिस्सन्ति, ठपयित्वा अरूपिनो ।
तेपज्ज सब्बे दिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०४. “यावता निरया नाम, सब्बे दिस्सन्ति तावदे ।
तेपज्ज सब्बे दिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०५. “कुट्टा [कुट्टा (सी०)] कवाटा सेला च, न होन्तावरणा तदा ।
आकासभूता तेपज्ज, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०६. “चुती च उपपत्ति च, खणे तस्मिं न विज्जति ।
तानिपज्ज पदिस्सन्ति, धुवं बुद्धो भविस्ससि ॥
१०७. “दळ्हं पग्गण्ह वीरियं, मा निवत्त अभिक्कम ।
मयम्पेतं विजानाम, धुवं बुद्धो भविस्ससि” ॥
१०८. बुद्धस्स वचनं सुत्वा, दससहस्सीनचूभयं ।
तुट्ठहट्ठो पमोदितो, एवं चिन्तेसहं तदा ॥
१०९. “अद्वेज्झवचना बुद्धा, अमोघवचना जिना ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
११०. “यथा खित्तं नभे लेडु, धुवं पतति भूमियं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
१११. “यथापि सब्बसत्तानं, मरणं धुवसस्सतं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
११२. “यथा रत्तिक्खये पत्ते, सूरियुग्गमनं धुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥
११३. “यथा निक्खन्तसयनस्स, सीहस्स नदनं धुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।

वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥

११४. “यथा आपन्नसत्तानं, भारमोरोपनं धुवं ।
तथेव बुद्धसेट्ठानं, वचनं धुवसस्सतं ।
वितथं नत्थि बुद्धानं, धुवं बुद्धो भवामहं ॥

११५. “हन्द बुद्धकरे धम्मे, विचिनामि इतो चितो ।
उद्धं अधो दस दिसा, यावता धम्मधातुया” ॥

११६. विचिनन्तो तदा दक्खिं, पठमं दानपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, अनुचिण्णं महापथं ॥

११७. “इमं त्वं पठमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
दानपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

११८. “यथापि कुम्भो सम्मुण्णो, यस्स कस्सचि अधो कतो ।
वमते वुदकं निस्सेसं, न तत्थ परिरक्खति ॥

११९. “तथेव याचके दिस्वा, हीनमुक्कट्टमज्झिमे ।
ददाहि दानं निस्सेसं, कुम्भो विय अधो कतो ॥

१२०. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१२१. विचिनन्तो तदा दक्खिं, दुतियं सीलपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१२२. “इमं त्वं दुतियं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
सीलपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१२३. “यथापि चमरी वालं, किस्मिञ्च पटिलगितं ।
उपेति मरणं तत्थ, न विकोपेति वालधिं ॥

१२४. “तथेव त्वं चतूसु भूमीसु, सीलानि परिपूरय ।
परिरक्ख सब्बदा सीलं, चमरी विय वालधिं ॥

१२५. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१२६.विचिनन्तो तदा दक्खिं, ततियं नेक्खम्मपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१२७.“इमं त्वं ततियं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
नेक्खम्मपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१२८.“यथा अन्दुघरे पुरिसो, चिरवुत्थो दुखट्टितो ।
न तत्थ रागं जनेसि, मुत्तियेव गवेसति ॥

१२९.“तथेव त्वं सब्बभवे, पस्स अन्दुघरे विय ।
नेक्खम्माभिमुखो होहि, भवतो परिमुत्तिया ॥

१३०.“नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१३१.विचिनन्तो तदा दक्खिं, चतुत्थं पज्जापारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१३२.“इमं त्वं चतुत्थं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
पज्जापारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१३३.“यथापि भिक्खु भिक्खन्तो, हीनमुक्कट्टमज्झिमे ।
कुलानि न विवज्जेन्तो, एवं लभति यापनं ॥

१३४.“तथेव त्वं सब्बकालं, परिपुच्छं बुधं जनं ।
पज्जापारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१३५.“नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१३६.विचिनन्तो तदा दक्खिं, पञ्चमं वीरियपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१३७.“इमं त्वं पञ्चमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
वीरियपारमितं गच्छ, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१३८.“यथापि सीहो मिगराजा, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अलीनवीरियो होति, पग्गहितमनो सदा ॥

१३९. “तथेव त्वं [त्वंपि (सी०)] सब्बभवे, पग्गण्ह वीरियं दळ्हं ।
वीरियपारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१४०. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१४१. विचिनन्तो तदा दक्खिं, छट्ठमं खन्तिपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१४२. “इमं त्वं छट्ठमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ अद्वेज्झमानसो, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१४३. “यथापि पथवी नाम, सुचिम्पि असुचिम्पि च ।
सब्बं सहति निक्खेपं, न करोति पटिघं तथा ॥

१४४. “तथेव त्वम्पि सब्बेसं, सम्मानावमानक्खमो ।
खन्तिपारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१४५. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१४६. विचिनन्तो तदा दक्खिं, सत्तमं सच्चपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१४७. “इमं त्वं सत्तमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ अद्वेज्झवचनो, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१४८. “यथापि ओसधी नाम, तुलाभूता सदेवके ।
समये उतुवस्से वा, न वोक्कमति वीथितो ॥

१४९. “तथेव त्वम्पि सच्चेसु, मा वोक्कम हि वीथितो ।
सच्चपारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१५०. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अञ्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१५१. विचिनन्तो तदा दक्खिं, अट्ठमं अधिट्ठानपारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१५२. “इमं त्वं अट्टमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
तत्थ त्वं अचलो हुत्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१५३. “यथापि पब्बतो सेलो, अचलो सुप्पतिट्ठितो ।
न कम्पति भुसवातेहि, सकट्टानेव तिट्ठति ॥

१५४. “तथेव त्वम्पि अधिट्टाने, सब्बदा अचलो भव ।
अधिट्टानपारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१५५. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१५६. विचिनन्तो तदा दक्खिं, नवमं मेत्तापारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१५७. “इमं त्वं नवमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
मेत्ताय असमो होहि, यदि बोधिं पत्तुमिच्छसि ॥

१५८. “यथापि उदकं नाम, कल्याणे पापके जने ।
समं फरति सीतेन, पवाहेति रजोमलं ॥

१५९. “तथेव त्वं हिताहिते, समं मेत्ताय भावय ।
मेत्तापारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१६०. “नहेते एत्तकायेव, बुद्धधम्मा भविस्सरे ।
अज्जेपि विचिनिस्सामि, ये धम्मा बोधिपाचना” ॥

१६१. विचिनन्तो तदा दक्खिं, दसमं उपेक्खापारमिं ।
पुब्बकेहि महेसीहि, आसेवितनिसेवितं ॥

१६२. “इमं त्वं दसमं ताव, दळ्हं कत्वा समादिय ।
तुलाभूतो दळ्हो हुत्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१६३. “यथापि पथवी नाम, निक्खित्तं असुचिं सुचिं ।
उपेक्खति उभोपेते, कोपानुनयवज्जिता ॥

१६४. “तथेव त्वं सुखदुक्खे, तुलाभूतो सदा भव ।
उपेक्खापारमितं गन्त्वा, सम्बोधिं पापुणिस्ससि ॥

१६५. “एतकायेव ते लोके, ये धम्मा बोधिपाचना ।
ततुद्धं नत्थि अज्जत्र, दळ्हं तत्थ पतिट्ठह” ॥

१६६. इमे धम्मे सम्मसतो, सभावसरसलक्खणे ।
धम्मतेजेन वसुधा, दससहस्सी पकम्पथ ॥

१६७. चलती रवती पथवी, उच्छुयन्तं व पीळितं ।
तेलयन्ते यथा चक्कं, एवं कम्पति मेदनी ॥

१६८. यावता परिसा आसि, बुद्धस्स परिवेसने ।
पवेधमाना सा तत्थ, मुच्छिता सेति भूमियं ॥

१६९. घटानेकसहस्सानि, कुम्भीनञ्च सता बहू ।
सञ्चुण्णमथिता तत्थ, अज्जमज्जं पघट्टिता ॥

१७०. उब्बिग्गा तसिता भीता, भन्ता ब्याथितमानसा ।
महाजना समागम्म, दीपङ्करमुपागमुं ॥

१७१. “किं भविस्सति लोकस्स, कल्याणमथ पापकं ।
सब्बो उपहुतो लोको, तं विनोदेहि चक्खुम” ॥

१७२. तेसं तदा सज्जपेसि, दीपङ्करो महामुनि ।
“विसट्ठा होथ मा भेथ [भाथ (सब्बत्थ)], इमस्मिं पथविकम्पने ॥

१७३. “यमहं अज्ज ब्याकासिं, बुद्धो लोके भविस्सति ।
एसो सम्मसति धम्मं, पुब्बकं जिनसेवितं ॥

१७४. “तस्स सम्मसतो धम्मं, बुद्धभूमिं असेसतो ।
तेनायं कम्पिता पथवी, दससहस्सी सदेवके” ॥

१७५. बुद्धस्स वचनं सुत्वा, मनो निब्बायि तावदे ।
सब्बे मं उपसङ्कम्म, पुनापि अभिवन्दिसुं ॥

१७६. समादियित्वा बुद्धगुणं, दळ्हं कत्त्वान मानसं ।
दीपङ्करं नमस्सित्वा, आसना वुट्ठहिं तदा ॥

१७७. दिब्बं मानुसकं पुप्फं, देवा मानुसका उभो ।
समोकिरन्ति पुप्फेहि, वुट्ठहन्तस्स आसना ॥

१७८. वेदयन्ति च ते सोत्थिं, देवा मानुसका उभो ।
“महन्तं पत्थितं तुहं, तं लभस्सु यथिच्छितं ॥

१७९. “सब्बीतियो विवज्जन्तु, सोको रोगो विनस्सतु ।
मा ते भवन्त्वन्तराया [भवत्वन्तरायो (सी० स्या०)], फुस खिप्पं बोधिमुत्तमं ॥

१८०. “यथापि समये पत्ते, पुप्फन्ति पुप्फिनो दुमा ।
तथेव त्वं महावीर, बुद्धजाणेन पुप्फसि ॥

१८१. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, पूरयुं दस पारमी ।
तथेव त्वं महावीर, पूरय दस पारमी ॥

१८२. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, बोधिमण्डमि बुज्झरे ।
तथेव त्वं महावीर, बुज्झस्सु जिनबोधियं ॥

१८३. “यथा ये केचि सम्बुद्धा, धम्मचक्कं पवत्तयुं ।
तथेव त्वं महावीर, धम्मचक्कं पवत्तय ॥

१८४. “पुण्णमाये यथा चन्दो, परिसुद्धो विरोचति ।
तथेव त्वं पुण्णमनो, विरोच दससहस्सियं ॥

१८५. “राहुमुत्तो यथा सूरियो, तापेन अतिरोचति ।
तथेव लोका मुञ्चित्वा, विरोच सिरिया तुवं ॥

१८६. “यथा या काचि नदियो, ओसरन्ति महोदधिं ।
एवं सदेवका लोका, ओसरन्तु तवन्तिके” ॥

१८७. तेहि थुत्तप्पसत्थो सो, दस धम्मे समादिय ।
ते धम्मे परिपूरेन्तो, पवनं पाविसी तदाति ॥

सुमेधपत्थनाकथा निट्ठिता ।

३. दीपङ्करबुद्धवंसो

१. तदा ते भोजयित्वान, ससङ्गं लोकनायकं ।
उपगच्छुं सरणं तस्स, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥

२. सरणागमने कञ्चि, निवेसेसि तथागतो ।

- कञ्चि पञ्चसु सीलेसु, सीले दसविधे परं ॥
३. कस्सचि देति सामञ्जं, चतुरो फलमुत्तमे ।
कस्सचि असमे धम्मे, देति सो पटिसम्भिदा ॥
४. कस्सचि वरसमापत्तियो, अट्ट देति नरासभो ।
तिस्सो कस्सचि विज्जायो, छळभिज्जा पवेच्छति ॥
५. तेन योगेन जनकायं, ओवदति महामुनि ।
तेन वित्थारिकं आसि, लोकनाथस्स सासनं ॥
६. महाहनुसभक्खन्धो, दीपङ्करस्स नामको ।
बहू जने तारयति, परिमोचेति दुग्गतिं ॥
७. बोधनेय्यं जनं दिस्वा, सतसहस्सेपि योजने ।
खणेन उपगन्त्वान, बोधेति तं महामुनि ॥
८. पठमाभिसमये बुद्धो, कोटिसतमबोधयि ।
दुतियाभिसमये नाथो, नवुतिकोटिमबोधयि ॥
९. यदा च देवभवनम्हि, बुद्धो धम्ममदेसयि ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
१०. सन्निपाता तयो आसुं, दीपङ्करस्स सत्थुनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
११. पुन नारदकूटम्हि, पविवेकगते जिने ।
खीणासवा वीतमला, समिसु सतकोटियो ॥
१२. यम्हि काले महावीरो, सुदस्सनसिलुच्चये ।
नवकोटिसहस्सेहि, पवारेसि महामुनि ॥
१३. दसवीससहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ।
एकद्विन्नं अभिसमया, गणनातो असङ्खिया ॥
१४. वित्थारिकं बाहुजञ्जं, इद्धं फीतं अहू तदा ।
दीपङ्करस्स भगवतो, सासनं सुविसोधितं ॥

१५. चत्तारि सतसहस्सानि, छळभिज्जा महिद्धिका ।
दीपङ्करं लोकविदुं, परिवारेन्ति सब्बदा ॥
१६. ये केचि तेन समयेन, जहन्ति मानुसं भवं ।
अपत्तमानसा सेखा, गरहिता भवन्ति ते ॥
१७. सुपुप्फितं पावचनं, अरहन्तेहि तादिहि ।
खीणासवेहि विमलेहि, उपसोभति सब्बदा ॥
१८. नगरं रम्मवती नाम, सुदेवो नाम खत्तियो ।
सुमेधा नाम जनिका, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
१९. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि [अज्झावसी जिनो (स्या० क०)] ।
हंसा कोज्जा मयूरा च, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तीणिसतसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
पदुमा नाम सा नारी, उसभक्खन्धो अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अनूनदसमासानि, पधाने पदही जिनो ॥
२२. पधानचारं चरित्वान, अबुज्झि मानसं मुनि ।
ब्रह्मुना याचितो सन्तो, दीपङ्करो महामुनि ॥
२३. वत्ति चक्कं महावीरो, नन्दारामे सिरीघरे [सिरीधरे (सी०)] ।
निसिन्नो सिरीसमूलमिह, अका तित्थियमद्वनं ॥
२४. सुमङ्गलो च तिस्सो च, अहेसुं अगगसावका ।
सागतो [सोभितो (क०)] नामुपट्ठाको, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
२५. नन्दा चेव सुनन्दा च, अहेसुं अगगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, पिप्फलीति पवुच्चति ॥
२६. तपुस्सभल्लिका [तपस्सुभल्लिका (सी०)] नाम, अहेसुं अगगुपट्ठका ।
सिरिमा कोणा उपट्ठिका, दीपङ्करस्स सत्थुनो ॥
२७. असीतिहत्थमुब्बेधो, दीपङ्करो महामुनि ।
सोभति दीपरुक्खोव, सालराजाव फुल्लितो ॥

२८. सतसहस्सवस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२९. जोतयित्वान सद्धम्मं, सन्तारेत्वा महाजनं ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धोव, निब्बुतो सो ससावको ॥
३०. सा च इद्धि सो च यसो, तानि च पादेसु चक्करतनानि ।
सब्बं तमन्तरहितं [समन्तरहितं (सी० स्या० क०)], ननु रिता सब्बसङ्घारा [सब्बसङ्घाराति (सब्बत्थ)] ॥
३१. दीपङ्करो जिनो सत्था, नन्दारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, छत्तिंसुब्बेधयोजनोति ॥

दीपङ्करस्स भगवतो वंसो पठमो ।

४. कोण्डञ्जबुद्धवंसो

१. दीपङ्करस्स अपरेन, कोण्डञ्जो नाम नायको ।
अनन्ततेजो अमितयसो, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥
२. धरणूपमो खमनेन, सीलेन सागरूपमो ।
समाधिना मेरूपमो, जाणेन गगनूपमो ॥
३. इन्द्रियबलबोज्झङ्ग-मगसच्चप्पकासनं ।
पकासेसि सदा बुद्धो, हिताय सब्बपाणिनं ॥
४. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, कोण्डञ्जे लोकनायके ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
५. ततो परम्पि देसेन्ते, नरमरूनं समागमे ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. तित्थिये अभिमहन्तो, यदा धम्ममदेसयि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।

दुतियो कोटिसहस्सानं, ततियो नवुतिकोटिनं ॥

९. अहं तेन समयेन, विजितावी नाम खत्तियो ।
समुदं अन्तमन्तेन, इस्सरियं वत्तयामहं ॥
१०. कोटिसतसहस्सानं, विमलानं महेसिनं ।
सह लोकगनाथेन, परमन्नेन तप्पयिं ॥
११. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, कोण्डञ्जो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, बुद्धो लोके भविस्सति ॥
१२. “पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ।
अस्सत्थमूले सम्बुद्धो, बुज्झिस्सति महायसो ॥
१३. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
१४. “कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥
१५. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थोति पवुच्चति ॥
१६. “चित्तो च हत्थाळवको, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका ।
आयु वस्ससतं तस्स, गोतमस्स यसस्सिनो” ॥
१७. इदं सुत्त्वान वचनं, असमस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमरू, बुद्धबीजं किर अयं ॥
१८. उक्कुट्टिसद्दा वत्तन्ति, अप्फोटेन्ति हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सिदेवता ॥
१९. “यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतम्हि अब्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥
२०. “यथा मनुस्सा नदिं तरन्ता, पटितित्थं विरज्झिय ।
हेट्ठातित्थे गहेत्त्वान, उत्तरन्ति महानदिं ॥

२१. “एवमेव मयं सब्बे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतमिह अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
२२. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
तमेव अत्थं साधेन्तो, महारज्जं जिने अदं ।
महारज्जं ददित्वान् [चजित्वा (सी०)], पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
२३. सुत्तन्तं विनयज्चापि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वान्, सोभयिं जिनसासनं ॥
२४. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अभिज्जापारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
२५. नगरं रम्मवती नाम, सुनन्दो नाम खत्तियो ।
सुजाता नाम जनिका, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
२६. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि [अगारमज्झे च सो वसि (स्या०)] ।
सुचि सुरुचि सुभो च, तयो पासादमुत्तमा ॥
२७. तीणिसतसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
रुचिदेवी नाम नारी, विजितसेनो अत्रजो ॥
२८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कोण्डञ्जो द्विपदुत्तमो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, देवानं नगरुत्तमे ॥
३०. भद्दो चेव सुभद्दो च, अहेसुं अग्गसावका ।
अनुरुद्धो नामुपट्ठाको, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
३१. तिस्सा च उपतिस्सा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सालकल्याणिको बोधि, कोण्डञ्जस्स महेसिनो ॥
३२. सोणो च उपसोणो च, अहेसुं अग्गुपट्टका ।
नन्दा चेव सिरीमा च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
३३. सो अट्ठासीति हत्थानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।

सोभते उळुराजाव सूरियो मज्झन्हिके यथा ॥

३४. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिड्डमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

३५. खीणासवेहि विमलेहि, विचित्ता आसि मेदनी ।
यथा गगनमुळूहि, एवं सो उपसोभथ ॥

३६. तेपि नागा अप्पमेय्या, असङ्खोभा दुरासदा ।
विज्जुपातं व दस्सेत्वा, निब्बुता ते महायसा ॥

३७. सा च अतुलिया जिनस्स इद्धि, जाणपरिभावितो च समाधि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥

३८. कोण्डञ्जो पवरो बुद्धो, चन्दारामहि निब्बुतो ।
तत्थेव चेतियो चित्तो, सत्त योजनमुस्सितोति ॥

कोण्डञ्जस्स भगवतो वंसो दुतियो ।

५. मङ्गलबुद्धवंसो

१. कोण्डञ्जस्स अपरेन, मङ्गलो नाम नायको ।
तमं लोके निहन्त्वा, धम्मोक्कमभिधारयि ॥

२. अतुलासि पभा तस्स, जिनेहज्जेहि उत्तरिं ।
चन्दसूरियपभं हन्त्वा, दससहस्सी विरोचति ॥

३. सोपि बुद्धो पकासेसि, चतुरो सच्चवरुत्तमे ।
ते ते सच्चरसं पीत्वा, विनोदेन्ति महातमं ॥

४. पत्त्वान बोधिमतुलं, पठमे धम्मदेसने ।
कोटिसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥

५. सुरिन्ददेवभवने, बुद्धो धम्ममदेसयि ।
तदा कोटिसहस्सानं [नवकोटिसहस्सानं (सी०)], दुतियो समयो अहु ॥

६. यदा सुनन्दो चक्कवत्ती, सम्बुद्धं उपसङ्गमि ।
तदा आहनि सम्बुद्धो, धम्मभेरिं वरुत्तमं ॥

७. सुनन्दस्सानुचरा जनता, तदासुं नवुतिकोटियो ।
सब्बेपि ते निरवसेसा, अहेसुं एहि भिक्खुका ॥
८. सन्निपाता तयो आसुं, मङ्गलस्स महेसिनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
९. दुतियो कोटिसतसहस्सानं, ततियो नवुतिकोटिनं ।
खीणासवानं विमलानं, तदा आसि समागमो ॥
१०. अहं तेन समयेन, सुरुची नाम ब्राह्मणो ।
अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥
११. तमहं उपसङ्कम्म, सरणं गन्त्वान सत्थुनो ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्गं, गन्धमालेन पूजयिं ।
पूजेत्वा गन्धमालेन, गवपानेन तप्पयिं ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, मङ्गलो द्विपदुत्तमो ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिद्धासिं, दस पारमिपूरिया ॥
१५. तदा पीतिमनुबूहन्तो, सम्बोधिवरपत्तिया ।
बुद्धे दत्त्वान मं गेहं, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
१६. सुत्तन्तं विनयज्चापि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वा, सोभयिं जिनसासनं ॥
१७. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्त्व भावनं ।
अभिज्जापारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
१८. उत्तरं नाम नगरं, उत्तरो नाम खत्तियो ।
उत्तरा नाम जनिका, मङ्गलस्स महेसिनो ॥
१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
यसवा सुचिमा सिरीमा, तयो पासादमुत्तमा ॥

२०. समतिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
यसवती नाम नारी, सीवलो नाम अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्ठमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, मङ्गलो नाम नायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, वने सिरीवरुत्तमे ॥
२३. सुदेवो धम्मसेनो च, अहेसुं अगगसावका ।
पालितो नामुपट्ठाको, मङ्गलस्स महेसिनो ॥
२४. सीवला च असोका च, अहेसुं अगगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, नागरुक्खोति वुच्चति ॥
२५. नन्दो चेव विसाखो च, अहेसुं अगगुपट्ठाका ।
अनुला चेव सुतना च, अहेसुं अगगुपट्ठिका ॥
२६. अट्ठासीति रतनानि, अच्चुगगतो महामुनि ।
ततो निब्बावती रंसी, अनेकसतसहस्सियो ॥
२७. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२८. यथापि सागरे ऊमी, न सक्का ता गणेतुये ।
तथेव सावका तस्स, न सक्का ते गणेतुये ॥
२९. याव अट्ठासि सम्बुद्धो, मङ्गलो लोकनायको ।
न तस्स सासने अत्थि, सकिलेसमरणं [संकिलेसमरणं (सी०)] तदा ॥
३०. धम्मोक्कं धारयित्वान, सन्तारेत्वा महाजनं ।
जलित्वा धूमकेतूव, निब्बुतो सो महायसो ॥
३१. सङ्घारानं सभावत्थं, दस्सयित्वा सदेवके ।
जलित्वा अगिक्खन्धोव, सूरियो अत्थङ्गतो यथा ॥
३२. उय्याने वस्सरे नाम, बुद्धो निब्बायि मङ्गलो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, तिसयोजनमुगगतोति ॥

मङ्गलस्स भगवतो वंसो ततियो ।

६. सुमनबुद्धवंसो

१. मङ्गलस्स अपरेन, सुमनो नाम नायको ।
सब्बधम्मोहि असमो, सब्बसत्तानमुत्तमो ॥
२. तदा अमतभेरिं सो, आहनी मेखले पुरे ।
धम्मसङ्खसमायुत्तं, नवङ्गं जिनसासनं ॥
३. निज्जिनित्वा किलेसे सो, पत्वा सम्बोधिमुत्तमं ।
मापेसि नगरं सत्था, सद्धम्मपुरवरुत्तमं ॥
४. निरन्तरं अकुटिलं, उजुं विपुलवित्थतं ।
मापेसि सो महावीथिं, सतिपट्टानवरुत्तमं ॥
५. फले चत्तारि सामञ्जे, चतस्सो पटिसम्भिदा ।
छळभिज्जाडुसमापत्ती, पसारेसि तत्थ वीथियं ॥
६. ये अप्पमत्ता अखिला, हिरिवीरियेहुपागता ।
ते ते इमे गुणवरे, आदियन्ति यथा सुखं ॥
७. एवमेतेन योगेन, उद्धरन्तो महाजनं ।
बोधेसि पठमं सत्था, कोटिसतसहस्सियो ॥
८. यम्हि काले महावीरो, ओवदी तित्थिये गणे ।
कोटिसहस्साभिसमिंसु [कोटिसतसहस्सानि (स्या० कं०), कोटिसतसहस्सानं (क०)], दुतिये धम्मदेसने ॥
९. यदा देवा मनुस्सा च, समग्गा एकमानसा ।
निरोधपज्झं पुच्छिंसु, संसयज्चापि मानसं ॥
१०. तदापि धम्मदेसने, निरोधपरिदीपने ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
११. सन्निपाता तयो आसुं, सुमनस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
१२. वस्संवुत्थस्स भगवतो, अभिघुट्टे पवारणे ।

- कोटिसतसहस्सेहि, पवारेसि तथागतो ॥
१३. ततोपरं सन्निपाते, विमले कञ्चनपब्बते ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१४. यदा सक्को देवराजा, बुद्धदस्सनुपागमि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ॥
१५. अहं तेन समयेन, नागराजा महिद्धिको ।
अतुलो नाम नामेन, उस्सन्नकुसलसञ्चयो ॥
१६. तदाहं नागभावना, निक्खमित्वा सजातिभि ।
नागानं दिब्बतुरियेहि, ससङ्गं जिनमुपट्ठहिं ॥
१७. कोटिसतसहस्सानं, अन्नपानेन तप्पयिं ।
पच्चेकदुस्सयुगं दत्त्वा, सरणं तमुपागमिं ॥
१८. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सुमनो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१९. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
२०. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
२१. नगरं मेखलं नाम [मेखलं नाम नगरं (सी० स्या०)], सुदत्तो नाम खत्तियो ।
सिरिमा नाम जनिका, सुमनस्स महेसिनो ॥
२२. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
चन्दो सुचन्दो वटंसो च, तयो पासादमुत्तमा ॥
२३. तेसट्टिसतसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
वटंसिका नाम नारी, अनूपमो नाम अत्रजो ॥
२४. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२५. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सुमनो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मेखले पुरमुत्तमे ॥

२६. सरणो भावित्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
उदेनो नामुपट्ठाको, सुमनस्स महेसिनो ॥
२७. सोणा च उपसोणा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सोपि बुद्धो अमितयसो, नागमूले अबुज्झथ ॥
२८. वरुणो चेव सरणो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
चाला च उपचाला च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२९. उच्चत्तनेन [उच्चतरेन (क०)] सो बुद्धो, नवुतिहत्थमुग्गतो ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, दससहस्सी विरोचति ॥
३०. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३१. तारणीये तारयित्वा, बोधनीये च बोधयि ।
परिनिब्बायि सम्बुद्धो, उळुराजाव अत्थमि ॥
३२. ते च खीणासवा भिक्खू, सो च बुद्धो असादिसो ।
अतुलप्पभं दस्सयित्वा, निब्बुता ये महायसा ॥
३३. तज्ज जाणं अतुलियं, तानि च अतुलानि रतनानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३४. सुमनो यसधरो बुद्धो, अङ्गारामहि निब्बुतो ।
तत्थेव तस्स जिनथूपो, चतुयोजनमुग्गतोति ॥

सुमनस्स भगवतो वंसो चतुत्थो ।

७. रेवतबुद्धवंसो

१. सुमनस्स अपरेन, रेवतो नाम नायको ।
अनूपमो असदिसो, अतुलो उत्तमो जिनो ॥
२. सोपि धम्मं पकासेसि, ब्रह्मना अभियाचितो ।
खन्धधातुववत्थानं, अप्पवत्तं भवाभवे ॥
३. तस्साभिसमया तीणि, अहेसुं धम्मदेसने ।

- गणनाय न वत्तब्बो, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. यदा अरिन्दमं राजं [राजानं (क०)], विनेसि रेवतो मुनि ।
तदा कोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. सत्ताहं पटिसल्लाना, वुट्ठहित्वा नरासभो ।
कोटिसतं नरमरूनं, विनेसि उत्तमे फले ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, रेवतस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सुविमुत्तान तादिनं ॥
७. अतिक्कन्ता गणनपथं, पठमं ये समागता ।
कोटिसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. योपि [यो सो (स्या० कं० क०)] पज्जाय असमो, तस्स चक्कानुवत्तको ।
सो तदा ब्याधितो आसि, पत्तो जीवितसंसयं ॥
९. तस्स गिलानपुच्छाय, ये तदा उपगता मुनी ।
कोटिसहस्सा अरहन्तो, ततियो आसि समागमो ॥
१०. अहं तेन समयेन, अतिदेवो नाम ब्राह्मणो ।
उपगन्त्वा रेवतं बुद्धं, सरणं तस्स गच्छहं ॥
११. तस्स सीलं समाधिच्च, पज्जागुणमनुत्तमं ।
थोमयित्वा यथाथामं, उत्तरीयमदासहं ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, रेवतो लोकनायको ।
“अपरिमेयितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१५. तदापि तं बुद्धधम्मं, सरित्वा अनुब्रूहिं ।
आहरिस्सामि तं धम्मं, यं मय्हं अभिपत्थितं ॥
१६. नगरं सुधज्जवती नाम [सुधम्मकं नाम (सी०), सुधज्जकं नाम (स्या०)], विपुलो नाम खत्तियो ।
विपुला नाम जनिका, रेवतस्स महेसिनो ॥

१७. छ च वस्ससहस्सानि [छब्बस्ससहस्सानि (सी० स्या०)], अगारं अज्झ सो वसि ।
सुदस्सनो रतनग्घि, आवेळो च विभूसितो ।
पुज्जकम्माभिनिब्बत्ता, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. तेत्तिस च सहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुदस्सना नाम नारी, वरुणो नाम अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनसत्तमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, रेवतो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, वरुणारामे सिरीघरे ॥
२१. वरुणो ब्रह्मदेवो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सम्भवो नामुपट्ठाको, रेवतस्स महेसिनो ॥
२२. भद्दा चेव सुभद्दा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
सोपि बुद्धो असमसमो, नागमूले अबुज्झथ ॥
२३. पदुमो कुज्जरो चेव, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
सिरीमा चेव यसवती, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२४. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, असीतिहत्थमुग्गतो ।
ओभासेति दिसा सब्बा, इन्दकेतुव उग्गतो ॥
२५. तस्स सरीरे निब्बत्ता, पभामाला अनुत्तरा ।
दिवा वा यदि वा रत्तिं, समन्ता फरति योजनं ॥
२६. सट्ठिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. दस्सयित्वा बुद्धबलं, अमतं लोके पकासयं ।
निब्बायि अनुपादानो, यथग्गुपादानसङ्ख्या ॥
२८. सो च कायो रतननिभो, सो च धम्मो असादिसो ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रित्ता सब्बसङ्खारा ॥
२९. रेवतो यसधरो बुद्धो, निब्बुतो सो महापुरे ।

धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

रेवतस्स भगवतो वंसो पञ्चमो ।

८. सोभितबुद्धवंसो

१. रेवतस्स अपरेन, सोभितो नाम नायको ।
समाहितो सन्तचित्तो, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. सो जिनो सकगेहम्मि, मानसं विनिवत्तयि ।
पत्त्वान केवलं बोधिं, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
३. याव हेट्ठा अवीचितो, भवग्गा चापि उद्धतो ।
एत्थन्तरे एकपरिसा, अहोसि धम्मदेसने ॥
४. ताय परिसाय सम्बुद्धो, धम्मचक्कं पवत्तयि ।
गणनाय न वत्तब्बो, पठमाभिसमयो अहु ॥
५. ततो परम्पि देसेन्ते, मरूनञ्च समागमे ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. पुनापरं राजपुत्तो, जयसेनो नाम खत्तियो ।
आरामं रोपयित्वान, बुद्धे नित्यादयी तदा ॥
७. तस्स यागं पकित्तेन्तो, धम्मं देसेसि चक्खुमा ।
तदा कोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
८. सन्निपाता तयो आसुं, सोभितस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
९. उगगतो नाम सो राजा, दानं देति नरुत्तमे ।
तम्मि दाने समागञ्छुं, अरहन्ता [अरहतं (क०)] सत्तकोटियो ॥
१०. पुनापरं पुरगणो [पुगगणो (क०)], देति दानं नरुत्तमे ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
११. देवलोके वसित्वान, यदा ओरोहती जिनो ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥

१२. अहं तेन समयेन, सुजातो नाम ब्राह्मणो ।
तदा ससावकं बुद्धं, अन्नपानेन तप्पयिं ॥
१३. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सोभितो लोकनायको ।
“अपरिमेयितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सापि वचनं सुत्वा, हट्ठो संविग्गमानसो ।
तमेवत्थमनुप्पत्तिया, उगं धितिमकासहं ॥
१६. सुधम्मं नाम नगरं, सुधम्मो नाम खत्तियो ।
सुधम्मा नाम जनिका, सोभितस्स महेसिनो ॥
१७. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
कुमुदो नाळिनो पदुमो, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. सत्ततिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
मणिला [मखिला (अट्ठ०), समङ्गी (सी०), मकिला (स्या० कं०)] नाम सा नारी, सीहो नामासि अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, चरित्वा पुरिसुत्तमो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सोभितो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, सुधम्मय्यानमुत्तमे ॥
२१. असमो च सुनेत्तो च, अहेसुं अगगसावका ।
अनोमो नामुपट्ठाको, सोभितस्स महेसिनो ॥
२२. नकुला च सुजाता च, अहेसुं अगगसाविका ।
बुज्झमानो च सो बुद्धो, नागमूले अबुज्झथ ॥
२३. रम्मो चेव सुदत्तो च, अहेसुं अगगुपट्ठिका ।
नकुला चेव चित्ता च, अहेसुं अगगुपट्ठिका ॥
२४. अट्ठपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
ओभासेति दिसा सब्बा, सतरंसीव उग्गतो ॥
२५. यथा सुफुल्लं पवनं, नानागन्धेहि धूपितं ।

तथेव तस्स पावचनं, सीलगन्धेहि धूपितं ॥

२६. यथापि सागरो नाम, दस्सनेन अतप्पियो ।
तथेव तस्स पावचनं, सवणेन अतप्पियं ॥

२७. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

२८. ओवादं अनुसिद्धिञ्च, दत्त्वान सेसके जने ।
हुतासनोव तापेत्वा, निब्बुतो सो ससावको ॥

२९. सो च बुद्धो असमसमो, तेपि सावका बलप्पत्ता ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥

३०. सोभितो वरसम्बुद्धो, सीहारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

सोभितस्स भगवतो वंसो छट्ठो ।

९. अनोमदस्सीबुद्धवंसो

१. सोभितस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
अनोमदस्सी अमितयसो, तेजस्सी दुरतिक्कमो ॥

२. सो छेत्वा बन्धनं सब्बं, विद्धंसेत्वा तयो भवे ।
अनिवत्तिगमनं मगं, देसेसि देवमानुसे ॥

३. सागरोव असङ्खोभो, पब्बतोव दुरासदो ।
आकासोव अनन्तो सो, सालराजाव फुल्लितो ॥

४. दस्सनेनपि तं बुद्धं, तोसिता होन्ति पाणिनो ।
ब्याहरन्तं गिरं सुत्वा, अमतं पापुणन्ति ते ॥

५. धम्माभिसमयो तस्स, इद्धो फीतो तदा अहु ।
कोटिसतानि अभिसमिंसु, पठमे धम्मदेसने ॥

६. ततो परं अभिसमये, वस्सन्ते धम्मवुट्ठियो ।
असीतिकोटियोभिसमिंसु, दुतिये धम्मदेसने ॥

७. ततोपरिह वस्सन्ते, तप्पयन्ते च पाणिनं ।
अट्टसत्ततिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
८. सन्निपाता तयो आसुं, तस्सापि च महेसिनो ।
अभिज्जाबलप्पत्तानं, पुप्फितानं विमुत्तिया ॥
९. अट्टसतसहस्सानं, सन्निपातो तदा अहु ।
पहीनमदमोहानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
१०. सत्तसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ।
अनङ्गणानं विरजानं, उपसन्तान तादिनं ॥
११. छन्नं सतसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अभिज्जाबलप्पत्तानं, निब्बुतानं तपस्सिनं ॥
१२. अहं तेन समयेन, यक्खो आसिं महिद्धिको ।
नेकानं यक्खकोटीनं, वसवत्तिमिह इस्सरो ॥
१३. तदापि तं बुद्धवरं, उपगन्त्वा महेसिनं ।
अन्नपानेन तप्पेसिं, ससङ्गं लोकनायकं ॥
१४. सोपि मं तदा ब्याकासि, विसुद्धनयनो मुनि ।
“अपरिमेयितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१५. “पधानं पदहित्वान...पे० ... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१६. तस्सापि वचनं सुत्वा, हट्ठो संविग्गमानसो ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१७. नगरं चन्दवती नाम, यसवा नाम खत्तियो ।
माता यसोधरा नाम, अनोमदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१८. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सिरी उपसिरी वट्ठो, तयो पासादमुत्तमा ॥
१९. तेवीसतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सिरिमा नाम सा नारी, उपवाणो नाम अत्रजो ॥
२०. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिविकायाभिनिक्खमि ।

अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥

२१. ब्रह्मना याचितो सन्तो, अनोमदस्सी महामुनि ।
वत्ति चक्कं महावीरो, उय्याने सो सुदस्सने [सुदस्सनुय्यानमुत्तमे (स्या० कं०)] ॥
२२. निसभो च अनोमो च [असोको च (सी०)], अहेसुं अग्गसावका ।
वरुणो नामुपट्ठाको, अनोमदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२३. सुन्दरी च सुमना च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, अज्जुनोति पवुच्चति ॥
२४. नन्दिवट्ठो सिरिवट्ठो, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
उप्पला चेव पदुमा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२५. अट्ठपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
पभा निद्धावती तस्स, सतरंसीव उग्गतो ॥
२६. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. सुपुप्फितं पावचनं, अरहन्तेहि तादिहि ।
वीतरागेहि विमलेहि, सोभित्थ जिनसासनं ॥
२८. सो च सत्था अमितयसो, युगानि तानि अतुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
२९. अनोमदस्सी जिनो सत्था, धम्मारामम्हि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, उब्बेधो पञ्चवीसतीति ॥

अनोमदस्सिस्स भगवतो वंसो सत्तमो ।

१०. पदुमबुद्धवंसो

१. अनोमदस्सिस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
पदुमो नाम नामेन, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. तस्सापि असमं सीलं, समाधिपि अनन्तको ।
असङ्खेय्यं जाणवरं, विमुत्तिपि अनूपमा ॥

३. तस्सापि अतुलतेजस्स, धम्मचक्कप्पवत्तने ।
अभिसमया तयो आसुं, महातमपवाहना ॥
४. पठमाभिसमये बुद्धो, कोटिसतमबोधयि ।
दुतियाभिसमये धीरो, नवुतिकोटिमबोधयि ॥
५. यदा च पदुमो बुद्धो, ओवदी सकमत्रजं ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, पदुमस्स महेसिनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
७. कथिनत्थारसमये, उप्पन्ने कथिनचीवरे ।
धम्मसेनापतित्थाय, भिक्खू सिब्बिसु [याचिसु (क०)] चीवरं ॥
८. तदा ते विमला भिक्खू, छळभिज्जा महिद्धिका ।
तीणि सतसहस्सानि, समिसु अपराजिता ॥
९. पुनापरं सो नरासभो [नरवुसभो (स्या० कं०)], पवने वासं उपागमि ।
तदा समागमो आसि, द्विन्नं सतसहस्सिनं ॥
१०. अहं तेन समयेन, सीहो आसिं मिगाधिभू ।
विवेकमनुबूहन्तं, पवने अद्दसं जिनं ॥
११. वन्दित्वा सिरसा पादे, कत्वान तं पदक्खिणं ।
तिक्खत्तुं अभिनादित्वा, सत्ताहं जिनमुपट्ठहं ॥
१२. सत्ताहं वरसमापत्तिया, वुट्ठहित्वा तथागतो ।
मनसा चिन्तयित्वान, कोटिभिक्खू समानयि ॥
१३. तदापि सो महावीरो, तेसं मज्झे वियाकरि ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१६. चम्पकं नाम नगरं, असमो नाम खत्तियो ।

- असमा नाम जनिका, पदुमस्स महेसिनो ॥
१७. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
नन्दावसुयसुत्तरा, तयो पासादमुत्तमा ॥
१८. तेत्तिस च सहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
उत्तरा नाम सा नारी, रम्मो नामासि अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, पदुमो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, धनञ्चुय्यानमुत्तमे ॥
२१. सालो च उपसालो च, अहेसुं अग्गसावका ।
वरुणो नामुपट्ठाको, पदुमस्स महेसिनो ॥
२२. राधा चेव सुराधा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासोणोति वुच्चति ॥
२३. भिय्यो चेव असमो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
रुची च नन्दरामा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२४. अट्टपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
पभा निद्धावती तस्स, असमा सब्बसो दिसा ॥
२५. चन्दप्पभा सूरियप्पभा, रतनगिमणिप्पभा ।
सब्बापि ता हता होन्ति, पत्वा जिनपभुत्तमं ॥
२६. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. परिपक्कमानसे सत्ते, बोधयित्वा असेसतो ।
सेसके अनुसासित्वा, निब्बुतो सो ससावको ॥
२८. उरगोव तचं जिण्णं, वद्धपत्तंव पादपो ।
जहित्वा सब्बसङ्खारे, निब्बुतो सो यथा सिखी ॥

२९. पदुमो जिनवरो सत्था, धम्मारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

पदुमस्स भगवतो वंसो अट्टमो ।

११. नारदबुद्धवंसो

१. पदुमस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
नारदो नाम नामेन, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. सो बुद्धो चक्कवत्तिस्स, जेट्ठो दयितओरसो ।
आमुक्कमालाभरणो, उय्यानं उपसङ्गमि ॥
३. तत्थासि रुक्खो यसविपुलो, अभिरूपो ब्रह्मा सुचि ।
तमज्झपत्त्वा उपनिसीदि, महासोणस्स हेट्ठतो ॥
४. तत्थ जाणवरुप्पज्जि, अनन्तं वजिरूपमं ।
तेन विचिनि सङ्खारे, उक्कुज्जमवकुज्जकं [कुज्जतं (स्या० कं०)] ॥
५. तत्थ सब्बकिलेसानि, असेसमभिवाहयि ।
पापुणी केवलं बोधिं, बुद्धजाणे च चुट्ठस ॥
६. पापुणित्वान सम्बोधिं, धम्मचक्कं पवत्तयि ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
७. महादोणं नागराजं, विनयन्तो महामुनि ।
पाटिहेरं तदाकासि, दस्सयन्तो सदेवके ॥
८. तदा देवमनुस्सानं, तम्हि धम्मप्पकासने ।
नवुतिकोटिसहस्सानि, तरिंसु सब्बसंसयं ॥
९. यम्हि काले महावीरो, ओवदी सकमत्रजं ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
१०. सन्निपाता तयो आसुं, नारदस्स महेसिनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
११. यदा बुद्धो बुद्धगुणं, सनिदानं पकासयि ।

- नवुतिकोटिसहस्सानि, समिसु विमला तदा ॥
१२. यदा वेरोचनो नागो, दानं ददाति सत्थुनो ।
तदा समिसु जिनपुत्ता, असीतिसतसहस्सियो ॥
१३. अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
अन्तलिक्खचरो आसिं, पञ्चाभिञ्जासु पारगू ॥
१४. तदापाहं असमसमं, ससङ्गं सपरिज्जनं ।
अन्नपानेन तप्पेत्वा, चन्दनेनाभिपूजयिं ॥
१५. सोपि मं तदा ब्याकासि, नारदो लोकनायको ।
“अपरिमेय्यितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१६. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो हासेत्त्व मानसं ।
अधिद्वहिं वतं उगं, दसपारमिपूरिया ॥
१८. नगरं धञ्जवती नाम, सुदेवो नाम खत्तियो ।
अनोमा नाम जनिका, नारदस्स महेसिनो ॥
१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
जितो विजिताभिरामो, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तिचत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विजितसेना नाम नारी, नन्दुत्तरो नाम अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पदसा गमनेन निक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो [लोकनायको (सी० क०)] ॥
२२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, नारदो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, धनञ्चुय्यानमुत्तमे ॥
२३. भद्दसालो जितमित्तो, अहेसुं अग्गसावका ।
वासेट्ठो नामुपट्ठाको, नारदस्स महेसिनो ॥
२४. उत्तरा फग्गुनी चेव, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासोणोति वुच्चति ॥

२५. उगगरिन्दो वसभो च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ।
इन्दावरी च वण्डी [उन्दी (सी०), गण्डी (स्या० कं०)] च, अहेसुं अग्गुपट्टिका ॥
२६. अट्ठासीतिरतनानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, दससहस्सी विरोचति ॥
२७. तस्स ब्यामप्पभा काया, निद्धावति दिसोदिसं ।
निरन्तरं दिवारत्तिं, योजनं फरते सदा ॥
२८. न केचि तेन समयेन, समन्ता योजने जना ।
उक्कापदीपे उज्जालेन्ति, बुद्धरंसीहि ओत्थटा ॥
२९. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३०. यथा उळ्ळहि गगनं, विचित्तं उपसोभति ।
तथेव सासनं तस्स, अरहन्तेहि सोभति ॥
३१. संसारसोतं तरणाय, सेसके पटिपन्नके ।
धम्मसेतुं दळ्हं कत्वा, निब्बुतो सो नरासभो ॥
३२. सोपि बुद्धो असमसमो, तेपि खीणासवा अतुलतेजा ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३३. नारदो जिनवसभो, निब्बुतो सुदस्सने पुरे ।
तत्थेवस्स थूपवरो, चतुयोजनमुग्गतोति ॥

नारदस्स भगवतो वंसो नवमो ।

१२. पदुमुत्तरबुद्धवंसो

१. नारदस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
पदुमुत्तरो नाम जिनो, अक्खोभो सागरूपमो ॥
२. मण्डकप्पोव सो आसि, यम्हि बुद्धो अजायथ ।
उस्सन्नकुसला जनता, तम्हि कप्पे अजायथ ॥
३. पदुमुत्तरस्स भगवतो, पठमे धम्मदेसने ।

- कोटिसतसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥
४. ततो परम्पि वस्सन्ते, तप्पयन्ते च पाणिने ।
सत्तितिससतसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यम्हि काले महावीरो, आनन्दं उपसङ्कमि ।
पितुसन्तिकं उपगन्त्वा, आहनी अमतदुन्दुभिं ॥
६. आहते अमतभेरिम्हि, वस्सन्ते धम्मवुट्ठिया ।
पञ्जाससतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. ओवादको विज्जापको, तारको सब्बपाणिनं ।
देसनाकुसलो बुद्धो, तारेसि जनतं बहुं ॥
८. सन्निपाता तयो आसुं, पदुमुत्तरस्स सत्थुनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
९. यदा बुद्धो असमसमो, वसि वेभारपब्बते ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. पुन चारिकं पक्कन्ते, गामनिगमरट्ठतो ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ॥
११. अहं तेन समयेन, जटिलो नाम रट्ठिको ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्गं, सभत्तं दुस्समदासहं ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सङ्गमज्झे निसीदिय ।
“सतसहस्सितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सापि वचनं सुत्वा, उत्तरिं वतमधिट्ठहिं ।
अकासिं उग्गदळ्हं धितिं, दसपारमिपूरिया ॥
१५. ब्याहता तित्थिया सब्बे, विमना दुम्मना तदा ।
न तेसं केचि परिचरन्ति, रट्ठतो निच्छुभन्ति ते ॥
१६. सब्बे तत्थ समागन्त्वा, उपगच्छुं बुद्धसन्तिके ।
तुवं नाथो महावीर, सरणं होहि चक्खुम ॥

१७. अनुकम्पको कारुणिको, हितेसी सब्बपाणिनं ।
सम्पत्ते तिथिये सब्बे, पञ्चसीले पतिट्ठपि ॥
१८. एवं निराकुलं आसि, सुज्जतं तिथियेहि तं ।
विचित्तं अरहन्तेहि, वसीभूतेहि तादिहि ॥
१९. नगरं हंसवती नाम, आनन्दो नाम खत्तियो ।
सुजाता नाम जनिका, पदुमुत्तरस्स सत्थुनो ॥
२०. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
नरवाहनो यसो वसवत्ती [नारिवाहनो यसवती (स्या० कं०)], तयो पासादमुत्तमा ॥
२१. तिचत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
वसुदत्ता नाम नारी, उत्तमो नाम अत्रजो ॥
२२. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
२३. ब्रह्मना याचितो सन्तो, पदुमुत्तरो विनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिथिलुय्यानमुत्तमे ॥
२४. देवलो च सुजातो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सुमनो नामुपट्ठाको, पदुमुत्तरस्स महेसिनो ॥
२५. अमिता च असमा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, सललोति पवुच्चति ॥
२६. वितिण्णो चेव [अमितो चेव (स्या०)] तिस्सो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
हट्ठा चेव विचित्ता च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२७. अट्ठपण्णासरतनं, अच्चुग्गतो महामुनि ।
कञ्चनघियसङ्कासो, द्वत्तिसवरलक्खणो ॥
२८. कुट्टा कवाटा भित्ती च, रुक्खा नगसिलुच्चया ।
न तस्सावरणं अत्थि, समन्ता द्वादसयोजने ॥
२९. वस्ससतसहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

३०. सन्तारेत्वा बहुजनं, छिन्दित्वा सब्बसंसयं ।
जलित्वा अगिक्खन्धोव निब्बुतो सो ससावको ॥
३१. पदुमुत्तरो जिनो बुद्धो, नन्दारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, द्वादसुब्बेधयोजनोति ॥

पदुमुत्तरस्स भगवतो वंसो दसमो ।

१३. सुमेधबुद्धवंसो

१. पदुमुत्तरस्स अपरेन, सुमेधो नाम नायको ।
दुरासदो उगगतेजो, सब्बलोकुत्तमो मुनि ॥
२. पसन्ननेत्तो सुमुखो, ब्रह्मा उज्जु पतापवा ।
हितेसी सब्बसत्तानं, बहू मोचेसि बन्धना ॥
३. यदा बुद्धो पापुणित्वा, केवलं बोधिमुत्तमं ।
सुदस्सनहि नगरे, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
४. तस्सापि अभिसमया तीणि, अहेसुं धम्मदेसने ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
५. पुनापरं कुम्भकण्णं, यक्खं सो दमयी जिनो ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. पुनापरं अमितयसो, चतुसच्चं पकासयि ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, सुमेधस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. सुदस्सनं नाम नगरं, उपगज्झि जिनो यदा ।
तदा खीणासवा भिक्खू, समिसु सतकोटियो ॥
९. पुनापरं देवकूटे, भिक्खूनं कथिनत्थते ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. पुनापरं दसबलो, यदा चरति चारिकं ।

तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥

११. अहं तेन समयेन, उत्तरो नाम माणवो ।
असीतिकोटियो मय्हं, घरे सन्निचितं धनं ॥
१२. केवलं सब्बं दत्त्वान, ससङ्गे लोकनायके ।
सरणं तस्सुपगज्झिं, पब्बज्जज्चाभरोचयिं ॥
१३. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, करोन्तो अनुमोदनं ।
“तिसकप्पसहस्समिह, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१६. सुत्तन्तं विनयज्चापि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वान, सोभयिं जिनसासनं ॥
१७. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, निसज्जट्टानचङ्कमे ।
अभिज्जासु पारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगज्झहं ॥
१८. सुदस्सनं नाम नगरं, सुदत्तो नाम खत्तियो ।
सुदत्ता नाम जनिका, सुमेधस्स महेसिनो ॥
१९. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सुचन्दकज्चनसिरिवट्ठा, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुमना नाम सा नारी, पुनब्बसु नाम अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अनूनकं अट्ठमासं, पधानं पदही जिनो ॥
२२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सुमेधो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, सुदस्सनुय्यानमुत्तमे ॥
२३. सरणो सब्बकामो च, अहेसुं अगगसावका ।
सागरो नामुपट्ठाको, सुमेधस्स महेसिनो ॥

२४. रामा चेव सुरामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महानीपोति वुच्चति ॥
२५. उरुवेला यसवा च, अहेसुं अग्गपट्टिका ।
यसोधरा सिरिमा च [यसा नाम सिरिमा च (स्या० कं०)], अहेसुं अग्गपट्टिका ॥
२६. अट्ठासीतिरतनानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
ओभासेति दिसा सब्बा, चन्दो तारगणे यथा ॥
२७. चक्कवत्तिमणी नाम, यथा तपति योजनं ।
तथेव तस्स रतनं, समन्ता फरति योजनं ॥
२८. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२९. तेविज्जछळभिज्जेहि, बलप्पत्तेहि तादिहि ।
समाकुलमिदं आसि, अरहन्तेहि साधुहि ॥
३०. तेपि सब्बे अमितयसा, विप्पमुत्ता निरूपधी ।
जाणालोकं दस्सयित्वा, निब्बुता ते महायसा ॥
३१. सुमेधो जिनवरो बुद्धो, मेधाराममिहि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

सुमेधस्स भगवतो वंसो एकादसमो ।

१४. सुजातबुद्धवंसो

१. तथेव मण्डकप्पमिहि, सुजातो नाम नायको ।
सीहहनुसभक्खन्धो, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥
२. चन्दोव विमलो सुद्धो, सतरंसीव पतापवा ।
एवं सोभति सम्बुद्धो, जलन्तो सिरिया सदा ॥
३. पापुणित्वान सम्बुद्धो, केवलं बोधिमुत्तमं ।
सुमङ्गलमिहि नगरे, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
४. देसेन्ते [देसेन्तो (स्या० कं०)] पवरं धम्मं, सुजाते लोकनायके [सुजातो लोकनायको (स्या० कं०)] ।

- असीतिकोटी अभिसमिसु, पठमे धम्मदेसने ॥
५. यदा सुजातो अमितयसो, देवे वस्सं उपागमि ।
सत्ततिससतसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. यदा सुजातो असमसमो, उपगच्छि पितुसन्तिकं ।
सट्ठिसतसहस्सानं [सत्ततिससहस्सानं (सी०)], ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, सुजातस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. अभिज्जाबलप्पत्तानं, अप्पत्तानं भवाभवे ।
सट्ठिसतसहस्सानि, पठमं सन्निपतिसु ते ॥
९. पुनापरं सन्निपाते, तिदिवोरोहणे जिने ।
पज्जाससतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
१०. उपसङ्कमन्तो नरासभं, तस्स यो अगगसावको ।
चतूहि सतसहस्सेहि, सम्बुद्धं उपसङ्कमि ॥
११. अहं तेन समयेन, चतुदीपमिह इस्सरो ।
अन्तलिक्खचरो आसिं, चक्कवत्ती महब्बलो ॥
१२. लोके अच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
उपगन्त्वान वन्दिं सो, सुजातं लोकनायकं ॥
१३. चतुदीपे महारज्जं, रतने सत्त उत्तमे ।
बुद्धे निय्यादयित्वान, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
१४. आरामिका जनपदे, उट्ठानं पटिपिण्डिय ।
उपनेन्ति भिक्खुसङ्घस्स, पच्चयं सयनासनं ॥
१५. सोपि मं बुद्धो [तदा (स्या० कं०)] ब्याकासि, दससहस्सिमिह इस्सरो ।
“तिसकप्पसहस्समिह, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१६. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो हासं जनेसहं ।
अधिट्ठहिं वतं उगं, दसपारमिपूरिया ॥

१८. सुत्तन्तं विनयञ्चापि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वान्, सोभयिं जिनसासनं ॥
१९. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्त्व भावनं ।
अभिज्जापारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
२०. सुमङ्गलं नाम नगरं, उगगतो नाम खत्तियो ।
माता पभावती नाम, सुजातस्स महेसिनो ॥
२१. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सिरी उपसिरी नन्दो, तयो पासादमुत्तमा ॥
२२. तेवीसतिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सिरिनन्दा नाम नारी, उपसेनो नाम अत्रजो ॥
२३. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूननवमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२४. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सुजातो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, सुमङ्गलुय्यानमुत्तमे ॥
२५. सुदस्सनो सुदेवो च, अहेसुं अगगसावका ।
नारदो नामुपट्ठाको, सुजातस्स महेसिनो ॥
२६. नागा च नागसमाला च, अहेसुं अगगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महावेळूति वुच्चति ॥
२७. सो च रुक्खो घनक्खन्धो [घनरुचिरो (सी० क०)], अच्छिदो होति पत्तिको ।
उज्जु वंसो ब्रह्मा होति, दस्सनीयो मनोरमो ॥
२८. एकक्खन्धो पवट्ठित्वा, ततो साखा पभिज्जति ।
यथा सुबद्धो मोरहत्यो, एवं सोभति सो दुमो ॥
२९. न तस्स कण्टका होन्ति, नापि छिदं महा अहु ।
वित्थिण्णसाखो अविरलो, सन्दच्छायो मनोरमो ॥
३०. सुदत्तो चेव चित्तो च, अहेसुं अगगुपट्ठका ।
सुभद्दा च पदुमा च, अहेसुं अगगुपट्ठिका ॥

३१. पञ्जासरतनो आसि, उच्चत्तनेन सो जिनो ।
सब्बाकारवरूपेतो, सब्बगुणमुपागतो ॥
३२. तस्स पभा असमसमा, निद्धावति समन्ततो ।
अप्पमाणो अतुलियो, ओपम्मोहि अनूपमो ॥
३३. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३४. यथापि सागरे ऊमी, गगने तारका यथा ।
एवं तदा पावचनं, अरहन्तेहि चित्तिं [चित्तकं (स्या० कं०)] ॥
३५. सो च बुद्धो असमसमो, गुणानि च तानि अतुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३६. सुजातो जिनवरो बुद्धो, सिलारामम्हि निब्बुतो ।
तत्थेव तस्स चेतियो [तत्थेव चेतियो सत्थु (स्या० कं०)], तीणिगावुतमुग्गतोति ॥

सुजातस्स भगवतो वंसो द्वादसमो ।

१५. पियदस्सीबुद्धवंसो

१. सुजातस्स अपरेन, सयम्भू लोकनायको ।
दुरासदो असमसमो, पियदस्सी महायसो ॥
२. सोपि बुद्धो अमितयसो, आदिच्चोव विरोचति ।
सब्बं तमं निहन्त्वान, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
३. तस्सापि अतुलतेजस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. सुदस्सनो देवराजा, मिच्छादिट्ठिमरोचयि ।
तस्स दिट्ठिं विनोदेन्तो, सत्था धम्ममदेसयि ॥
५. जनसन्निपातो अतुलो, महासन्निपती तदा ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
६. यदा दोणमुखं हत्थिं, विनेसि नरसारथि ।

- असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, तस्सापि पियदस्सिनो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ॥
८. ततो परं नवुतिकोटी, समिंसु एकतो मुनी ।
ततिये सन्निपातमिह, असीतिकोटियो अहु ॥
९. अहं तेन समयेन, कस्सपो नाम ब्राह्मणो [मानवो (स्या० कं०)] ।
अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥
१०. तस्स धम्मं सुणित्वान, पसादं जनयिं अहं ।
कोटिसतसहस्सेहि, सङ्घारामं अमापयिं ॥
११. तस्स दत्त्वान आरामं, हट्ठो संविग्गमानसो ।
सरणे पच्च सीले च [सरणं पच्चसीलच्च (सी०)], दळ्हं कत्वा समादियिं ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सङ्गमज्झे निसीदिय ।
“अट्टारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१५. सुधज्जं नाम नगरं, सुदत्तो नाम खत्तियो ।
चन्दा नामासि जनिका, पियदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१६. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सुनिम्मलविमलगिरिगुहा, तयो पासादमुत्तमा ॥
१७. तत्तिंससहस्सानि च, नारियो समलङ्कता ।
विमला नाम नारी च, कच्चनावेळो नाम अत्रजो ॥
१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, पियदस्सी महामुनि ।
वत्ति चक्कं महावीरो, उसभुय्याने मनोरमे ॥

२०. पालितो सब्बदस्सी च, अहेसुं अग्गसावका ।
सोभितो नामुपट्ठाको, पियदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२१. सुजाता धम्मदिन्ना च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, ककुधोति पवुच्चति ॥
२२. सन्धको धम्मको चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
विसाखा धम्मदिन्ना च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२३. सोपि बुद्धो अमितयसो, द्वत्तिसवरलक्खणो ।
असीतिहत्थमुब्बेधो, सालराजाव दिस्सति ॥
२४. अग्गिचन्दसूरियानं, नत्थि तादिसिका पभा ।
यथा अहु पभा तस्स, असमस्स महेसिनो ॥
२५. तस्सापि देवदेवस्स, आयु तावतकं अहु ।
नवुतिवस्ससहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२६. सोपि बुद्धो असमसमो, युगानिपि तानि अतुलियानि ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
२७. पियदस्सी मुनिवरो, अस्सत्थारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, तीणियोजनमुग्गतोति ॥

पियदस्सिस्स भगवतो वंसो तेरसमो ।

१६. अत्थदस्सीबुद्धवंसो

१. तत्थेव मण्डकप्पमि, अत्थदस्सी महायसो ।
महातमं निहन्त्वान, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, धम्मचक्कं पवत्तयि ।
अमतेन तप्पयी लोकं, दससहस्सिसदेवकं ॥
३. तस्सापि लोकनाथस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. यदा बुद्धो अत्थदस्सी, चरते देवचारिकं ।

- कोटिसतसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. पुनापरं यदा बुद्धो, देसेसि पितुसन्तिके ।
कोटिसतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, तस्सापि च महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. अट्टनवुतिसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
अट्ठासीतिसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. अट्टसत्तिसतसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अनुपादा विमुत्तानं, विमलानं महेसिनं ॥
९. अहं तेन समयेन, जटिलो उग्गतापनो ।
सुसीमो नाम नामेन, महिया सेट्टसम्मतो ॥
१०. दिब्बं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिछत्तकं ।
देवलोकाहरित्वान, सम्बुद्धमभिपूजयिं ॥
११. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, अत्थदस्सी महामुनि ।
“अट्टारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१२. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१३. तस्सापि वचनं सुत्वा, हट्ठो [तुट्ठो (स्या० कं०)] संविग्गमानसो ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१४. सोभणं नाम नगरं, सागरो नाम खत्तियो ।
सुदस्सना नाम जनिका, अत्थदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१५. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
अमरगिरि सुगिरि वाहना, तयो पासादमुत्तमा ॥
१६. तेत्तिसज्ज सहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
विसाखा नाम नारी च, सेलो नामासि अत्रजो ॥
१७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि, पधानं पदही जिनो ॥

१८. ब्रह्मना याचितो सन्तो, अत्थदस्सी महायसो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, अनोमुय्याने नरासभो ॥
१९. सन्तो च उपसन्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
अभयो नामुपट्ठाको, अत्थदस्सिस्स सत्थुनो ॥
२०. धम्मा चेव सुधम्मा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, चम्पकोति पवुच्चति ॥
२१. नकुलो च निसभो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
मकिला च सुनन्दा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२२. सोपि बुद्धो असमसमो, असीतिहत्थमुग्गतो ।
सोभते सालराजाव, उळुराजाव पूरितो ॥
२३. तस्स पाकतिका रंसी, अनेकसतकोटियो ।
उळ्ळं अधो दस दिसा, फरन्ति योजनं सदा ॥
२४. सोपि बुद्धो नरासभो, सब्बसत्तुत्तमो मुनि ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२५. अतुलं दस्सेत्वा ओभासं, विरोचेत्वा सदेवके [अतुलं दस्सयित्वान, ओभासेत्वा सदेवके (सी० क०)] ।
सोपि अनिच्चतं पत्तो, यथग्गुपादानसङ्ख्या ॥
२६. अत्थदस्सी जिनवरो, अनोमारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

अत्थदस्सिस्स भगवतो वंसो चुद्धसमो ।

१७. धम्मदस्सीबुद्धवंसो

१. तत्थेव मण्डकप्पम्हि, धम्मदस्सी महायसो ।
तमन्धकारं विधमित्वा, अतिरोचति सदेवके ॥
२. तस्सापि अतुलतेजस्स, धम्मचक्कप्पवत्तने ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
३. यदा बुद्धो धम्मदस्सी, विनेसि सज्जयं इसिं ।

- तदा नवुतिकोटीनं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
४. यदा सक्को उपागञ्छि, सपरिसो विनायकं ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
५. तस्सापि देवदेवस्स, सन्निपाता तयो अहुं [आसुं (सी० स्या०)] ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
६. यदा बुद्धो धम्मदस्सी, सरणे वस्सं उपागमि ।
तदा कोटिसतसहस्सानं [कोटिसहस्सानं (सी० स्या० कं०)], पठमो आसि समागमो ॥
७. पुनापरं यदा बुद्धो, देवतो एति मानुसं ।
तदापि सतकोटीनं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. पुनापरं यदा बुद्धो, पकासेसि धुते गुणे ।
तदा असीतिकोटीनं, ततियो आसि समागमो ॥
९. अहं तेन समयेन, सक्को आसिं पुरिन्ददो ।
दिब्बेन गन्धमालेन, तुरियेनाभिपूजयिं ॥
१०. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, देवमज्जे निसीदिय ।
“अट्टारसे कप्पसते, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
११. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१२. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१३. सरणं नाम नगरं, सरणो नाम खत्तियो ।
सुनन्दा नाम जनिका, धम्मदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१४. अट्ठवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
अरजो विरजो सुदस्सनो, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. तिचत्तारीससहस्सानि [चत्तालीससहस्सानि (स्या० कं०)], नारियो समलङ्कता ।
विचिकोळि नाम नारी, अत्रजो पुज्जवट्ठनो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥

१७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, धम्मदस्सी नरासभो ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
१८. पदुमो फुस्सदेवो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सुनेत्तो [सुदत्तो (स्या० कं०)] नामुपट्ठाको, धम्मदस्सिस्स सत्थुनो ॥
१९. खेमा च सच्चनामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, बिम्बिजालोति वुच्चति ॥
२०. सुभदो कटिस्सहो चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
साळिया [सालिसा (स्या० कं०)] च कळिया च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२१. सोपि बुद्धो असमसमो, असीतिहत्थमुग्गतो ।
अतिरोचति तेजेन, दससहस्सिस्मि धातुया ॥
२२. सुफुल्लो सालराजाव, विज्जूव गगने यथा ।
मज्झन्हिकेव सूरियो, एवं सो उपसोभथ ॥
२३. तस्सापि अतुलतेजस्स, समकं आसि जीवितं ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२४. ओभासं दस्सयित्वान, विमलं कत्त्वान सासनं ।
चवि चन्दोव गगने, निब्बुतो सो ससावको ॥
२५. धम्मदस्सी महावीरो, सालारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, तीणियोजनमुग्गतोति ॥

धम्मदस्सिस्स भगवतो वंसो पन्नरसमो ।

१८. सिद्धत्थबुद्धवंसो

१. धम्मदस्सिस्स अपरेन, सिद्धत्थो नाम नायको ।
निहनित्वा तमं सब्बं, सूरियो अब्भुग्गतो यथा ॥
२. सोपि पत्त्वान सम्बोधिं, सन्तारेन्तो सदेवकं ।
अभिवस्सि धम्ममेघेन, निब्बापेन्तो सदेवकं ॥
३. तस्सापि अतुलतेजस्स, अहेसुं अभिसमया तयो ।

- कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पुनापरं भीमरथे [हिमरुट्टे (क०)], यदा आहनि दुन्दुभिं ।
तदा नवुतिकोटीनं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यदा बुद्धो धम्मं देसेसि, वेभारे सो पुरुत्तमे ।
तदा नवुतिकोटीनं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, तस्मिम्पि द्विपदुत्तमे ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. कोटिसतानं नवुतीनं [नवुतिया (स्या० कं०)], असीतियापि च कोटिनं ।
एते आसुं तयो ठाना, विमलानं समागमे ॥
८. अहं तेन समयेन, मङ्गलो नाम तापसो ।
उगगतेजो दुप्पसहो, अभिज्जाबलसमाहितो ॥
९. जम्बुतो फलमानेत्वा [फलमाहत्वा (सी० स्या०)] सिद्धत्थस्स अदासहं ।
पटिग्गहेत्वा सम्बुद्धो, इदं वचनमब्रवि ॥
१०. “पस्सथ इमं तापसं, जटिलं उगगतापनं ।
चतुन्नवुतितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
११. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१२. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिद्धासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१३. वेभारं नाम नगरं, उदेनो नाम खत्तियो ।
सुफस्सा नाम जनिका, सिद्धत्थस्स महेसिनो ॥
१४. दसवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
कोकासुप्पलकोकनदा, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सोमनस्सा नाम सा नारी, अनुपमो नाम अत्रजो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिविकायाभिनिक्खमि ।
अनूनदसमासानि, पधानं पदही जिनो ॥

१७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सिद्धत्थो लोकनायको ।
वन्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
१८. सम्बलो च सुमित्तो च, अहेसुं अग्गसावका ।
रेवतो नामुपट्ठाको, सिद्धत्थस्स महेसिनो ॥
१९. सीवला च सुरामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, कणिकारोति वुच्चति ॥
२०. सुप्पियो च समुद्धो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
रम्मा चेव सुरम्मा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२१. सो बुद्धो सट्ठिरतनं, अहोसि नभमुग्गतो ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, दससहस्सी विरोचति ॥
२२. सोपि बुद्धो असमसमो, अतुलो अप्पटिपुग्गलो ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२३. विपुलं पभं दस्सयित्वा, पुप्फापेत्वान सावके ।
विलासेत्वा समापत्या, निब्बुतो सो ससावको ॥
२४. सिद्धत्थो मुनिवरो बुद्धो, अनोमारामम्हि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, चतुयोजनमुग्गतोति ॥

सिद्धत्थस्स भगवतो वंसो सोळसमो ।

१९. तिस्सबुद्धवंसो

१. सिद्धत्थस्स अपरेन, असमो अप्पटिपुग्गलो ।
अनन्ततेजो अमितयसो, तिस्सो लोकगनायको ॥
२. तमन्धकारं विधमित्वा, ओभासेत्वा सदेवकं ।
अनुकम्पको महावीरो, लोके उप्पज्जि चक्खुमा ॥
३. तस्सापि अतुला इद्धि, अतुलं सीलं समाधि च ।
सब्बत्थ पारमिं गन्त्वा, धम्मचक्कं पवत्तयि ॥
४. सो बुद्धो दससहस्सिम्हि, विज्जापेसि गिरं सुचिं ।

- कोटिसतानि अभिसमिंसु, पठमे धम्मदेसने ॥
५. दुतियो नवुतिकोटीनं, ततियो सट्टिकोटियो ।
बन्धनातो पमोचेसि, सत्ते [सम्पत्ते (क०)] नरमरू तदा ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, तिस्से लोकगनायके ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. खीणासवसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
नवुतिसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. असीतिसतसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, पुप्फितानं विमुत्तिया ॥
९. अहं तेन समयेन, सुजातो नाम खत्तियो ।
महाभोगं छड्डयित्वा, पब्बजिं इसिपब्बजं ॥
१०. मयि पब्बजिते सन्ते, उप्पज्जि लोकनायको ।
बुद्धोति सद्दं सुत्वान, पीति मे उपपज्जथ ॥
११. दिब्बं मन्दारवं पुप्फं, पदुमं पारिछत्तकं ।
उभो हत्थेहि पग्गह्, धुनमानो उपागमिं ॥
१२. चतुवण्णपरिवुत्तं, तिस्सं लोकगनायकं ।
तमहं पुप्फं गहेत्वा, मत्थके धारयिं जिनं ॥
१३. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, जनमज्झे निसीदिय ।
“द्वेनवुते इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१५. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१६. खेमकं नाम नगरं, जनसन्धो नाम खत्तियो ।
पदुमा नाम जनिका, तिस्सस्स च महेसिनो ॥
१७. सत्तवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
गुहासेल नारिसय निसभा [कुमुदो नाळियो पदुमो (क०)], तयो पासादमुत्तमा ॥

१८. समतिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुभद्धानामिका नारी, आनन्दो नाम अत्रजो ॥
१९. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्ठमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२०. ब्रह्मना याचितो सन्तो, तिस्सो लोकगगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, यसवतियमुत्तमे ॥
२१. ब्रह्मदेवो उदयो च, अहेसुं अग्गसावका ।
समङ्गो नामुपट्ठाको, तिस्सस्स च महेसिनो ॥
२२. फुस्सा चेव सुदत्ता च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, असनोति पवुच्चति ॥
२३. सम्बलो च सिरिमा चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
किसागोतमी उपसेना, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२४. सो बुद्धो सट्ठिरतनो, अहु उच्चत्तने जिनो ।
अनूपमो असदिसो, हिमवा विय दिस्सति ॥
२५. तस्सापि अतुलतेजस्स, आयु आसि अनुत्तरो ।
वस्ससतसहस्सानि, लोके अट्ठासि चक्खुमा ॥
२६. उत्तमं पवरं सेट्ठं, अनुभोत्वा महायसं ।
जलित्वा अग्गिक्खन्धोव, निब्बुतो सो ससावको ॥
२७. वलाहकोव अनिलेन, सूरियेन विय उस्सवो ।
अन्धकारोव पदीपेन, निब्बुतो सो ससावको ॥
२८. तिस्सो जिनवरो बुद्धो, नन्दारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, तीणियोजनमुगगतोति ॥

तिस्सस्स भगवतो वंसो सत्तरसमो ।

२०. फुस्सबुद्धवंसो

१. तत्थेव मण्डकप्पमि, अहु सत्था अनुत्तरो ।

- अनुपमो असमसमो, फुस्सो लोकगनायको ॥
२. सोपि सब्बं तमं हन्त्वा, विजटेत्वा महाजटं ।
सदेवकं तप्पयन्तो, अभिवस्सि अमतम्बुना ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, फुस्से नक्खत्तमङ्गले ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. नवुतिसतसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ।
असीतिसतसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
५. सन्निपाता तयो आसुं, फुस्सस्सापि महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
६. सट्ठिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
पञ्चाससतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
७. चत्तारीससतसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अनुपादा विमुत्तानं, वोच्छिन्नपटिसन्धिनं ॥
८. अहं तेन समयेन, विजितावी नाम खत्तियो ।
छड्डयित्वा महारज्जं, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
९. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, फुस्सो लोकगनायको ।
“द्वेनवुते इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१०. “पधानं पदहित्वान...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
११. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१२. सुत्तन्तं विनयज्चापि, नवङ्गं सत्थुसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वा, सोभयिं जिनसासनं ॥
१३. तत्थप्पमत्तो विहरन्तो, ब्रह्मं भावेत्त्व भावनं ।
अभिज्जासु पारमिं गन्त्वा, ब्रह्मलोकमगच्छहं ॥
१४. कासिकं नाम नगरं, जयसेनो नाम खत्तियो ।
सिरिमा नाम जनिका, फुस्सस्सापि महेसिनो ॥

१५. नववस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
गरुळपक्ख हंस सुवण्णभारा, तयो पासादमुत्तमा ॥
१६. तिसइत्थिसहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
किसागोतमी नाम नारी, अनूपमो नाम अत्रजो ॥
१७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१८. ब्रह्मना याचितो सन्तो, फुस्सो लोकगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
१९. सुरक्खितो धम्मसेनो, अहेसुं अगगसावका ।
सभियो नामुपट्ठाको, फुस्सस्सापि महेसिनो ॥
२०. चाला च उपचाला च, अहेसुं अगगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, आमण्डोति पवुच्चति ॥
२१. धनञ्चयो विसाखो च, अहेसुं अगगुपट्ठका ।
पदुमा चेव नागा च, अहेसुं अगगुपट्ठिका ॥
२२. अट्ठपण्णासरतनं, सोपि अच्चुगगतो मुनि ।
सोभते सतरंसीव, उळुराजाव पूरितो ॥
२३. नवुतिवस्ससहस्सानि, आयु विज्जति तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२४. ओवदित्वा बहू सत्ते, सन्तारेत्वा बहू जने ।
सोपि सत्था अतुलयसो, निब्बुतो सो ससावको ॥
२५. फुस्सो जिनवरो सत्था, सेनारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

फुस्सस्स भगवतो वंसो अट्ठारसमो ।

२१. विपस्सीबुद्धवंसो

१. फुस्सस्स च अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।

विपस्सी नाम नामेन, लोके उप्पज्जि चक्खुमा ॥

२. अविज्जं सब्बं पदालेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।
धम्मचक्कं पवत्तेतुं, पक्कामि बन्धुमतीपुरं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेत्वा, उभो बोधेसि नायको ।
गणनाय न वत्तब्बो, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पुनापरं अमितयसो, तत्थ सच्चं पकासयि ।
चतुरासीतिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. चतुरासीतिसहस्सानि, सम्बुद्धं अनुपब्बजुं ।
तेसमारामपत्तानं, धम्मं देसेसि चक्खुमा ॥
६. सब्बाकारेन भासतो, सुत्वा उपनिसादिनो [उपनिस्सा जिनो (स्या० कं०)] ।
तेपि धम्मवरं गन्त्वा, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, विपस्सिस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. अट्ठसट्ठिसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
भिक्खुसतसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
९. असीतिभिक्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
तत्थ भिक्खुगणमज्झे, सम्बुद्धो अतिरोचति ॥
१०. अहं तेन समयेन, नागराजा महिद्धिको ।
अतुलो नाम नामेन, पुज्जवन्तो जुतिन्धरो ॥
११. नेकानं नागकोटीनं, परिवारेत्वानहं तदा ।
वज्जन्तो दिब्बतुरियेहि, लोकजेट्ठं उपागमिं ॥
१२. उपसङ्कमित्वा सम्बुद्धं, विपस्सिं लोकनायकं ।
मणिमुत्तरतनखचितं, सब्बाभरणविभूसितं ।
निमन्तेत्वा धम्मराजस्स, सुवण्णपीठमदासहं ॥
१३. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सङ्गमज्झे निसीदिय ।

- “एकनवुतितो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१४. “अहु कपिलव्हाया रम्मा, निक्खमित्वा तथागतो ।
पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ॥
१५. “अजपालरुक्खमूलस्मिं, निसीदित्वा तथागतो ।
तत्थ पायासं पग्गह्, नेरञ्जरमुपेहिति ॥
१६. “नेरञ्जराय तीरम्हि, पायासं अद सो जिनो ।
पटियत्तवरमग्गेन, बोधिमूलमुपेहिति ॥
१७. “ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो ।
अस्सत्थमूले सम्बोधिं, बुज्झिस्सति महायसो ॥
१८. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
१९. “अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥
२०. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थोति पवुच्चति ॥
२१. “चित्तो च हत्थाळवको, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपट्ठिका ।
आयु वस्ससतं तस्स, गोतमस्स यसस्सिनो ॥
२२. “इदं सुत्वान वचनं...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
२३. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
२४. नगरं बन्धुमती नाम, बन्धुमा नाम खत्तियो ।
माता बन्धुमती नाम, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
२५. अट्ठवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
नन्दो सुनन्दो सिरिमा, तयो पासादमुत्तमा ॥

२६. तिचत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुदस्सना नाम सा नारी, समवत्तक्खन्धो नाम अत्रजो ॥
२७. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
२८. ब्रह्मना याचितो सन्तो, विपस्सी लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
२९. खण्डो च तिस्सनामो च, अहेसुं अगगसावका ।
असोको नामुपट्ठाको, विपस्सिस्स महेसिनो ॥
३०. चन्दा च चन्दमित्ता च, अहेसुं अगगसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, पाटलीति पवुच्चति ॥
३१. पुनब्बसुमित्तो नागो च, अहेसुं अगगुपट्ठाका ।
सिरिमा उत्तरा चेव, अहेसुं अगगुपट्ठाका ॥
३२. असीतिहत्थमुब्बेधो, विपस्सी लोकनायको ।
पभा निद्धावति तस्स, समन्ता सत्तयोजने ॥
३३. असीतिवस्ससहस्सानि, आयु बुद्धस्स तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
३४. बहुदेवमनुस्सानं, बन्धना परिमोचयि ।
मग्गामग्गज्ज आचिक्खि, अवसेसपुथुज्जने ॥
३५. आलोकं दस्सयित्वान, देसेत्वा अमतं पदं ।
जलित्वा अगिक्खन्धोव, निब्बुतो सो ससावको ॥
३६. इद्धिवरं पुज्जवरं, लक्खणज्ज कुसुमितं ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
३७. विपस्सी जिनवरो बुद्धो, सुमित्तारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, सत्तयोजनमुस्सितोति ॥

विपस्सिस्स भगवतो वंसो एकूनवीसतिमो ।

२२. सिखीबुद्धवंसो

१. विपस्सिस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
सिखिक्खयो आसि जिनो, असमो अप्पटिपुग्गलो ॥
२. मारसेनं पमद्वित्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।
धम्मचक्कं पवत्तेसि, अनुकम्पाय पाणिनं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, सिखिम्हि जिनपुङ्गवे [मुनिपुङ्गवे (सी०)] ।
कोटिसतसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. अपरम्पि धम्मं देसेन्ते, गणसेट्ठे नरुत्तमे ।
नवुतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यमकपाटिहारियञ्च [यमकं पाटिहीरञ्च (सी०)], दस्सयन्ते सदेवके ।
असीतिकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सन्निपाता तयो आसुं, सिखिस्सापि महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. भिक्खुसतसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
असीतिभिक्खुसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
८. सत्ततिभिक्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
अनुपलित्तो पदुमंव, तोयम्हि सम्पवड्डितं ॥
९. अहं तेन समयेन, अरिन्दमो नाम खत्तियो ।
सम्बुद्धप्पमुखं सङ्गं, अन्नपानेन तप्पयिं ॥
१०. बहुं दुस्सवरं दत्त्वा, दुस्सकोटिं अनप्पकं ।
अलङ्कतं हत्थियानं, सम्बुद्धस्स अदासहं ॥
११. हत्थियानं निम्मिनित्वा, कप्पियं उपनामयिं ।
पूरयिं मानसं मय्हं, निच्चं दळ्हमुपड्डितं ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सिखी लोकग्गनायको ।
“एकतिंसे इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥

१३. “अहुं कपिलव्या रम्मा...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिद्धासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१५. नगरं अरुणवती नाम, अरुणो नाम खत्तियो ।
पभावती नाम जनिका, सिखिस्सापि महेसिनो ॥
१६. सत्तवस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
सुचन्दको गिरि वसभो [सुचन्दो गिरिवहनो (सी०)], तयो पासादमुत्तमा ॥
१७. चतुवीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सब्बकामा नाम नारी, अतुलो नाम अत्रजो ॥
१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
अट्ठमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
१९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, सिखी लोकगगनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
२०. अभिभू सम्भवो चेव, अहेसुं अग्गसावका ।
खेमङ्करो नामुपट्ठाको, सिखिस्सापि महेसिनो ॥
२१. सिखिला च पदुमा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, पुण्डरीकोति वुच्चति ॥
२२. सिरिवट्ठो च नन्दो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
चित्ता चेव सुगुत्ता च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२३. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, सत्ततिहत्थमुग्गतो ।
कञ्चनग्घियसङ्कासो, द्वत्तिसवरलक्खणो ॥
२४. तस्सापि ब्यामप्पभा काया, दिवारत्तिं निरन्तरं ।
दिसोदिसं निच्छरन्ति, तीणियोजनसो पभा ॥
२५. सत्ततिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२६. धम्ममेघं पवस्सेत्वा, तेमयित्वा सदेवके ।

खेमन्तं पापयित्वान, निब्बुतो सो ससावको ॥

२७. अनुब्यञ्जनसम्पन्नं, द्वत्तिसवरलक्खणं ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥

२८. सिखी मुनिवरो बुद्धो, अस्सारामहि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, तीणियोजनमुग्गतोति ॥

सिखिस्स भगवतो वंसो वीसतिमो ।

२३. वेस्सभूबुद्धवंसो

१. तत्थेव मण्डकप्पमि, असमो अप्पटिपुग्गलो ।
वेस्सभू नाम नामेन, लोके उप्पज्जि नायको [सो जिनो (स्या० कं० क०)] ॥
२. आदित्तं वत रागग्गि, तण्हानं विजितं तदा ।
नागोव बन्धनं छेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, वेस्सभूलोकनायके ।
असीतिकोटिसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पक्कन्ते चारिकं रट्ठे, लोकजेट्ठे नरासभे ।
सत्ततिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. महादिट्ठिं विनोदेन्तो, पाटिहेरं करोति सो ।
समागता नरमरू, दससहस्सी सदेवके ॥
६. महाअच्छरियं दिस्वा, अब्भुतं लोमहंसनं ।
देवा चेव मनुस्सा च, बुज्झरे सट्ठिकोटियो ॥
७. सन्निपाता तयो आसुं, वेस्सभुस्स महेसिनो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. असीतिभिक्खुसहस्सानं, पठमो आसि समागमो ।
सत्ततिभिक्खुसहस्सानं, दुतियो आसि समागमो ॥
९. सट्ठिभिक्खुसहस्सानं, ततियो आसि समागमो ।
जरादिभयभीतानं, ओरसानं महेसिनो ॥

१०. अहं तेन समयेन, सुदस्सनो नाम खत्तियो ।
निमन्तेत्वा महावीरं, दानं दत्वा महारहं ।
अन्नपानेन वत्थेन, ससङ्घं जिन पूजयिं ॥
११. तस्स बुद्धस्स असमस्स, चक्कं वत्तितमुत्तमं ।
सुत्त्वान पणितं धम्मं, पब्बज्जमभिरोचयिं ॥
१२. महादानं पवत्तेत्वा, रत्तिन्दिवमतन्दितो ।
पब्बज्जं गुणसम्पन्नं, पब्बजिं जिनसन्तिके ॥
१३. आचारगुणसम्पन्नो, वत्तसीलसमाहितो ।
सब्बज्जुतं गवेसन्तो, रमामि जिनसासने ॥
१४. सद्धापीतिं उपगन्त्वा, बुद्धं वन्दामि सत्थरं ।
पीति उप्पज्जति मय्हं, बोधियायेव कारणा ॥
१५. अनिवत्तमानसं जत्वा, सम्बुद्धो एतदब्रवि ।
“एकतिंसे इतो कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१६. “अहु कपिलव्हाया रम्मा... पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१७. तस्साहं वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिद्धासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१८. अनोमं नाम नगरं, सुप्पतीतो नाम खत्तियो ।
माता यसवती नाम, वेस्सभुस्स महेसिनो ॥
१९. छ च वस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
रुचि सुरुचि रतिवड्ढनो, तयो पासादमुत्तमा ॥
२०. अनूनतिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
सुचित्ता नाम सा नारी, सुप्पबुद्धो नाम अत्रजो ॥
२१. निमित्ते चतुरो दिस्वा, सिविकायाभिनिक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
२२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, वेस्सभूलोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, अरुणारामे नरुत्तमो ॥

२३. सोणो च उत्तरो चेव, अहेसुं अग्गसावका ।
उपसन्तो नामुपट्ठाको, वेस्सभुस्स महेसिनो ॥
२४. रामा [दामा (सी०)] चेव समाला च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, महासालोति वुच्चति ॥
२५. सोत्थिको चेव रम्भो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
गोतमी सिरिमा चेव, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२६. सट्ठिरतनमुब्बेधो, हेमयूपसमूपमो ।
काया निच्छरति रस्मि, रत्तिव पब्बते सिखी ॥
२७. सट्ठिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२८. धम्मं वित्थारिकं कत्वा, विभजित्वा महाजनं ।
धम्मनावं ठपेत्वान, निब्बुतो सो ससावको ॥
२९. दस्सनेय्यं सब्बजनं, विहारं इरियापथं ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिता सब्बसङ्खारा ॥
३०. वेस्सभू जिनवरो सत्था, खेमारामम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

वेस्सभुस्स भगवतो वंसो एकवीसतिमो ।

२४. ककुसन्धबुद्धवंसो

१. वेस्सभुस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
ककुसन्धो नाम नामेन, अप्पमेय्यो दुरासदो ॥
२. उग्घाटेत्वा सब्बभवं, चरियाय पारमिं गतो ।
सीहोव पज्जरं भेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, ककुसन्धे लोकनायके ।
चत्तारीसकोटिसहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ॥
४. अन्तलिक्खम्हि आकासे, यमकं कत्वा विकुब्बनं ।

- तिसकोटिसहस्सानं, बोधेसि देवमानुसे ॥
५. नरदेवस्स यक्खस्स, चतुसच्चप्पकासने ।
धम्माभिसमयो तस्स, गणनातो असङ्खियो ॥
६. ककुसन्धस्स भगवतो, एको आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
७. चत्तालीससहस्सानं, तदा आसि समागमो ।
दन्तभूमिमनुप्पत्तानं, आसवारिगणक्खया ॥
८. अहं तेन समयेन, खेमो नामासि खत्तियो ।
तथागते जिनपुत्ते, दानं दत्त्वा अनप्पकं ॥
९. पत्तञ्च चीवरं दत्त्वा, अञ्जनं मधुलङ्गिकं ।
इमेतं पत्थितं सब्बं, पटियादेमि वरं वरं ॥
१०. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, ककुसन्धो विनायको ।
“इमहि भद्दके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
११. “अहु कपिलक्खया रम्मा...पे... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१२. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१३. नगरं खेमावती नाम, खेमो नामासहं तदा ।
सब्बञ्जुतं गवेसन्तो, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
१४. ब्राह्मणो अग्गिदत्तो च, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
विसाखा नाम जनिका, ककुसन्धस्स सत्थुनो ॥
१५. वसते तत्थ खेमे पुरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ।
नरानं पवरं सेट्ठं, जातिमन्तं महायसं ॥
१६. चतुवस्ससहस्सानि, अगारं अञ्ज्ज सो वसि ।
काम -कामवण्ण-कामसुद्धिनामा [सुचि सुरुचि रतिवद्धननामका (सी०)], तयो पासादमुत्तमा ॥
१७. समतिससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
रोचिनी नाम सा नारी, उत्तरो नाम अत्रजो ॥

१८. निमित्ते चतुरो दिस्वा, रथयानेन निक्खमि ।
अनूनअट्टमासानि, पधानं पदही जिनो ॥
१९. ब्रह्मना याचितो सन्तो, ककुसन्धो विनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
२०. विधुरो च सज्जीवो च, अहेसुं अग्गसावका ।
बुद्धिजो नामुपट्ठाको, ककुसन्धस्स सत्थुनो ॥
२१. सामा च चम्पानामा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, सिरीसोति पवुच्चति ॥
२२. अच्चुतो च सुमनो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
नन्दा चेव सुनन्दा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२३. चत्तालीसरतनानि, अच्चुग्गतो महामुनि ।
कनकप्पभा निच्छरति, समन्ता दसयोजनं ॥
२४. चत्तालीसवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२५. धम्मापणं पसारेत्वा, नरनारीनं सदेवके ।
नदित्वा सीहनादंव, निब्बुतो सो ससावको ॥
२६. अट्ठङ्गवचनसम्पन्नो, अच्छिद्धानि निरन्तरं ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्खारा ॥
२७. ककुसन्धो जिनवरो, खेमारामम्हि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स थूपवरो, गावुतं नभमुग्गतोति ॥

ककुसन्धस्स भगवतो वंसो द्वावीसतिमो ।

२५. कोणागमनबुद्धवंसो

१. ककुसन्धस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
कोणागमनो नाम जिनो, लोकजेट्ठो नरासभो ॥
२. दसधम्मं पूरयित्वान, कन्तारं समतिक्कमि ।

- पवाहिय मलं सब्बं, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, कोणागमननायके ।
तिंसकोटिसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. पाटिहीरं करोन्ते च, परवादप्पमद्दने ।
वीसतिकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. ततो विकुब्बनं कत्वा, जिनो देवपुरं गतो ।
वसते तत्थ सम्बुद्धो, सिलाय पण्डुकम्बले ॥
६. पकरणे सत्त देसेन्तो, वस्सं वसति सो मुनि ।
दसकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
७. तस्सापि देवदेवस्स, एको आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
८. तिसंभिक्षुसहस्सानं, तदा आसि समागमो ।
ओघानमतिक्कन्तानं, भिज्जितानञ्च मच्चुया ॥
९. अहं तेन समयेन, पब्बतो नाम खत्तियो ।
मित्तामच्चेहि सम्पन्नो, अनन्तबलवाहनो ॥
१०. सम्बुद्धदस्सनं गन्त्वा, सुत्वा धम्ममनुत्तरं ।
निमन्तेत्वा सजिनसङ्घं, दानं दत्वा यदिच्छकं ॥
११. पट्टण्णं चीनपट्टञ्च, कोसेय्यं कम्बलम्पि च ।
सोवण्णपादुकञ्चेव, अदासिं सत्थुसावके ॥
१२. सोपि मं बुद्धो ब्याकासि, सङ्घमज्झे निसीदिय ।
“इमहिं भद्दके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१३. “अहु कपिलव्हाया रम्मा...पे०... हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
१४. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिद्वासिं, दसपारमिपूरिया ॥
१५. सब्बञ्जुतं गवेसन्तो, दानं दत्वा नरुत्तमे ।
ओहायाहं महारज्जं, पब्बजिं जिनसन्तिके [तस्स सन्तिके (सी०)] ॥

१६. नगरं सोभवती नाम, सोभो नामासि खत्तियो ।
वसते तत्थ नगरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ॥
१७. ब्राह्मणो यज्जदत्तो च, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
उत्तरा नाम जनिका, कोणागमनस्स सत्थुनो ॥
१८. तीणि वस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
तुसितसन्तुसितसन्तुट्ठा, तयो पासादमुत्तमा ॥
१९. अनूनसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
रुचिगत्ता नाम नारी, सत्थवाहो नाम अत्रजो ॥
२०. निमित्ते चतुरो दिस्वा, हत्थियानेन निक्खमि ।
छमासं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥
२१. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कोणागमननायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥
२२. भिय्यसो उत्तरो नाम, अहेसुं अग्गसावका ।
सोत्थिजो नामुपट्ठाको, कोणागमनस्स सत्थुनो ॥
२३. समुद्वा उत्तरा चेव, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, उदुम्बरोति पवुच्चति ॥
२४. उग्गो च सोमदेवो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
सीवला चेव सामा च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥
२५. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, तिसहत्थसमुग्गतो ।
उक्कामुखे यथा कम्बु, एवं रंसीहि मण्डितो ॥
२६. तिसवस्ससहस्सानि, आयु बुद्धस्स तावदे ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥
२७. धम्मचेतिं समुस्सेत्वा, धम्मदुस्सविभूसितं ।
धम्मपुप्फगुळं कत्वा, निब्बुतो सो ससावको ॥
२८. महाविलासो तस्स जनो, सिरिधम्मप्पकासनो ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रित्ता सब्बसङ्खारा ॥

२९. कोणागमनो सम्बुद्धो, पब्बतारामहि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतोति ॥

कोणागमनस्स भगवतो वंसो तेवीसतिमो ।

२६. कस्सपबुद्धवंसो

१. कोणागमनस्स अपरेन, सम्बुद्धो द्विपदुत्तमो ।
कस्सपो नाम गोत्तेन, धम्मराजा पभङ्गरो ॥
२. सञ्छड्डितं कुलमूलं, बह्वन्नपानभोजनं ।
दत्त्वान याचके दानं, पूरयित्वान मानसं ।
उसभोव आळकं भेत्वा, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
३. धम्मचक्कं पवत्तेन्ते, कस्सपे लोकनायके ।
वीसकोटिसहस्सानं, पठमाभिसमयो अहु ॥
४. चतुमासं यदा बुद्धो, लोके चरति चारिकं ।
दसकोटिसहस्सानं, दुतियाभिसमयो अहु ॥
५. यमकं विकुब्बनं कत्वा, जाणधातुं पकित्तियि ।
पञ्चकोटिसहस्सानं, ततियाभिसमयो अहु ॥
६. सुधम्मा देवपुरे रम्मे, तत्थ धम्मं पकित्तियि ।
तीणिकोटिसहस्सानं, देवानं बोधयी जिनो ॥
७. नरदेवस्स यक्खस्स, अपरे धम्मदेसने ।
एतेसानं अभिसमया, गणनातो असङ्खिया ॥
८. तस्सापि देवदेवस्स, एको आसि समागमो ।
खीणासवानं विमलानं, सन्तचित्तान तादिनं ॥
९. वीसभिक्षुसहस्सानं, तदा आसि समागमो ।
अतिक्कन्तभवन्तानं, हिरिसीलेन तादिनं ॥
१०. अहं तदा माणवको, जोतिपालोति विस्सुतो ।
अज्झायको मन्तधरो, तिण्णं वेदान पारगू ॥

११. लक्खणे इतिहासे च, सधम्मं पारमिं गतो ।
भूमन्तलिक्खकुसलो, कतविज्जो अनावयो ॥
१२. कस्सपस्स भगवतो, घटिकारो नामुपट्ठाको ।
सगारवो सप्पतिस्सो, निब्बुतो ततिये फले ॥
१३. आदाय मं घटीकारो, उपगञ्छि कस्सपं जिनं ।
तस्स धम्मं सुणित्वान, पब्बजिं तस्स सन्तिके ॥
१४. आरद्धवीरियो हुत्वा, वत्तावत्तेसु कोविदो ।
न क्वचि परिहायामि, पूरेसिं जिनसासनं ॥
१५. यावता बुद्धभणितं, नवङ्गं जिनसासनं ।
सब्बं परियापुणित्वान, सोभयिं जिनसासनं ॥
१६. मम अच्छरियं दिस्वा, सोपि बुद्धो वियाकरि ।
“इमहि भद्दके कप्पे, अयं बुद्धो भविस्सति ॥
१७. “अहु कपिलव्हेया रम्मा, निक्खमित्वा तथागतो ।
पधानं पदहित्वान, कत्वा दुक्करकारिकं ॥
१८. “अजपालरुक्खमूले, निसीदित्वा तथागतो ।
तत्थ पायासं पग्गह्, नेरञ्जरमुपेहिति ॥
१९. “नेरञ्जराय तीरमिह, पायासं परिभुज्जिय ।
पटियत्तवरमग्गेन, बोधिमूलमुपेहिति ॥
२०. “ततो पदक्खिणं कत्वा, बोधिमण्डं अनुत्तरो ।
अपराजितट्ठानमिह [अपराजितनिसभट्ठाने (क०)], बोधिपल्लङ्कमुत्तमे ।
पल्लङ्केन निसीदित्वा, बुज्झिस्सति महायसो ॥
२१. “इमस्स जनिका माता, माया नाम भविस्सति ।
पिता सुद्धोदनो नाम, अयं हेस्सति गोतमो ॥
२२. “अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
कोलितो उपतिस्सो च, अग्गा हेस्सन्ति सावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, उपट्ठिस्सतिमं जिनं ॥

२३. “खेमा उप्पलवण्णा च, अग्गा हेस्सन्ति साविका ।
अनासवा सन्तचित्ता, वीतरागा समाहिता ।
बोधि तस्स भगवतो, अस्सत्थोति पवुच्चति ॥
२४. “चित्तो हत्थाळवको च, अग्गा हेस्सन्तुपड्डिका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अग्गा हेस्सन्तुपड्डिका” ॥
२५. इदं सुत्वान वचनं, अस्समस्स महेसिनो ।
आमोदिता नरमरू, बुद्धबीजं किर अयं ॥
२६. उक्कुट्टिसद्दा पवत्तन्ति, अप्फोटेन्ति हसन्ति च ।
कतञ्जली नमस्सन्ति, दससहस्सी सदेवका ॥
२७. “यदिमस्स लोकनाथस्स, विरज्झिस्साम सासनं ।
अनागतम्हि अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं ॥
२८. “यथा मनुस्सा नदिं तरन्ता, पटितित्थं विरज्झिय ।
हेट्ठा तित्थे गहेत्त्वान, उत्तरन्ति महानदिं ॥
२९. “एवमेव मयं सब्बे, यदि मुञ्चामिमं जिनं ।
अनागतम्हि अद्धाने, हेस्साम सम्मुखा इमं” ॥
३०. तस्सापि वचनं सुत्वा, भिय्यो चित्तं पसादयिं ।
उत्तरिं वतमधिट्ठासिं, दसपारमिपूरिया ॥
३१. एवमहं संसरित्वा, परिवज्जेन्तो अनाचरं ।
दुक्करञ्च कतं मय्हं, बोधियायेव कारणा ॥
३२. नगरं बाराणसी नाम, किकी नामासि खत्तियो ।
वसते तत्थ नगरे, सम्बुद्धस्स महाकुलं ॥
३३. ब्राह्मणो ब्रह्मदत्तोव, आसि बुद्धस्स सो पिता ।
धनवती नाम जनिका, कस्सपस्स महेसिनो ॥
३४. दुवे वस्ससहस्सानि, अगारं अज्झ सो वसि ।
हंसो यसो सिरिनन्दो, तयो पासादमुत्तमा ॥
३५. तिसोळससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।

सुनन्दा नाम सा नारी, विजितसेनो नाम अत्रजो ॥

३६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, पासादेनाभिनिक्खमि ।
सत्ताहं पधानचारं, अचरी पुरिसुत्तमो ॥

३७. ब्रह्मना याचितो सन्तो, कस्सपो लोकनायको ।
वत्ति चक्कं महावीरो, मिगदाये नरुत्तमो ॥

३८. तिस्सो च भारद्वाजो च, अहेसुं अग्गसावका ।
सब्बमित्तो नामुपट्ठाको, कस्सपस्स महेसिनो ॥

३९. अनुळा उरुवेळा च, अहेसुं अग्गसाविका ।
बोधि तस्स भगवतो, निग्रोधोति पवुच्चति ॥

४०. सुमङ्गलो घटिकारो च, अहेसुं अग्गुपट्ठका ।
विचितसेना भद्दा [भद्रा (क०)] च, अहेसुं अग्गुपट्ठिका ॥

४१. उच्चत्तनेन सो बुद्धो, वीसतिरतनुग्गतो ।
विज्जुलट्ठीव आकासे, चन्दोव गहपूरितो ॥

४२. वीसतिवस्ससहस्सानि, आयु तस्स महेसिनो ।
तावता तिट्ठमानो सो, तारेसि जनतं बहुं ॥

४३. धम्मतळाकं मापयित्वा, सीलं दत्त्वा विलेपनं ।
धम्मदुस्सं निवासेत्वा, धम्ममालं विभज्जिय ॥

४४. धम्मविमलमादासं, ठपयित्वा महाजने ।
केचि निब्बानं पत्थेन्ता, पस्सन्तु मे अलङ्करं ॥

४५. सीलकञ्चुकं दत्त्वा, ज्ञानकवचवम्मितं ।
धम्मचम्मं पारुपित्वा, दत्त्वा सन्नाहमुत्तमं ॥

४६. सतिफलकं दत्त्वा, तिखिणजाणकुन्तिमं ।
धम्मखग्गवरं दत्त्वा, सीलसंसग्गमद्दनं ॥

४७. तेविज्जाभूसनं दत्त्वा, आवेळं चतुरो फले ।
छळभिज्जाभरणं दत्त्वा, धम्मपुप्फपिळन्धनं ॥

४८. सद्धम्मपण्डरच्छत्तं, दत्त्वा पापनिवारणं ।
मापयित्वाभयं पुप्फं, निब्बुतो सो ससावको ॥
४९. एसो हि सम्मासम्बुद्धो, अप्पमेय्यो दुरासदो ।
एसो हि धम्मरतनो, स्वाक्खातो एहिपस्सिको ॥
५०. एसो हि सङ्घरतनो, सुप्पटिपन्नो अनुत्तरो ।
सब्बं तमन्तरहितं, ननु रिक्ता सब्बसङ्घारा ॥
५१. महाकस्सपो जिनो सत्था, सेतब्यारामम्हि निब्बुतो ।
तत्थेवस्स जिनथूपो, योजनुब्बेधमुग्गतोति ॥

कस्सपस्स भगवतो वंसो चतुवीसतिमो ।

२७. गोतमबुद्धवंसो

१. अहमेतरहि सम्बुद्धो [बुद्धो (सी०)], गोतमो सक्कवड्डनो ।
पधानं पदहित्वान, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ॥
२. ब्रह्मना याचितो सन्तो, धम्मचक्कं पवत्तयिं ।
अट्टारसन्नं कोटीनं, पठमाभिसमयो अहु ॥
३. ततो परञ्च देसेन्ते, नरदेवसमागमे ।
गणनाय न वत्तब्बो, दुतियाभिसमयो अहु ॥
४. इधेवाहं एतरहि, ओवदिं मम अत्रजं ।
गणनाय न वत्तब्बो, ततियाभिसमयो अहु ॥
५. एकोसि सन्निपातो मे, सावकानं महेसिनं ।
अट्टतेळससतानं, भिक्खूनासि समागमो ॥
६. विरोचमानो विमलो, भिक्खुसङ्घस्स मज्झगो ।
ददामि पत्थितं सब्बं, मणीव सब्बकामदो ॥
७. फलमाकङ्खमानानं, भवच्छन्दजहेसिनं ।
चतुसच्चं पकासेमि, अनुकम्पाय पाणिनं ॥
८. दसवीससहस्सानं, धम्माभिसमयो अहु ।

- एकद्विन्नं अभिसमयो, गणनातो असङ्खियो ॥
९. वित्थारिकं बाहुजञ्जं, इद्धं फीतं सुफुल्लितं ।
इध मय्हं सक्कमुनिनो, सासनं सुविसोदितं ॥
१०. अनासवा वीतरागा, सन्तचित्ता समाहिता ।
भिक्षूनेकसता सब्बे, परिवारेन्ति मं सदा ॥
११. इदानि ये एतरहि, जहन्ति मानुसं भवं ।
अप्पत्तमानसा सेखा, ते भिक्षू विञ्जुगरहिता ॥
१२. अरियञ्च संधोमयन्ता, सदा धम्मरता जना ।
बुद्धिस्सन्ति सतिमन्तो, संसारसरितं गता ॥
१३. नगरं कपिलवत्थु मे, राजा सुद्धोदनो पिता ।
मय्हं जनेत्तिका माता, मायादेवीति वुच्चति ॥
१४. एकूनतिसवस्सानि, अगारं अज्झहं वसिं ।
रम्मो सुरम्मो सुभको, तयो पासादमुत्तमा ॥
१५. चत्तारीससहस्सानि, नारियो समलङ्कता ।
भद्वकञ्चना नाम नारी, राहुलो नाम अत्रजो ॥
१६. निमित्ते चतुरो दिस्वा, अस्सयानेन निक्खमिं ।
छब्बस्सं पधानचारं, अचरिं दुक्करं अहं ॥
१७. बाराणसियं इसिपतने, चक्कं पवत्तितं मया ।
अहं गोतमसम्बुद्धो, सरणं सब्बपाणिनं ॥
१८. कोलितो उपतिस्सो च, द्वे भिक्षू अगगसावका ।
आनन्दो नामुपट्ठाको, सन्तिकावचरो मम ।

खेमा उप्पलवण्णा च, भिक्षुनी अगगसाविका ॥
१९. चित्तो हत्थाळवको च, अगगुपट्ठाकुपासका ।
नन्दमाता च उत्तरा, अगगुपट्ठिकुपासिका ॥
२०. अहं अस्सत्थमूलम्हि, पत्तो सम्बोधिमुत्तमं ।

ब्यामप्पभा सदा मय्हं, सोळसहत्थमुग्गता ॥

२१. अप्पं वस्ससतं आयु, इदानेतरहि विज्जति ।
तावता तिट्ठमानोहं, तारेमि जनतं बहुं ॥
२२. ठपयित्वान धम्मुककं, पच्छिमं जनबोधनं ।
अहम्पि नचिरस्सेव, सद्धिं सावकसङ्घतो ।
इधेव परिनिब्बिस्सं, अग्गी वाहारसङ्घया ॥
२३. तानि च अतुलतेजानि, इमानि च दसबलानि [यसबलानि (अट्ठ०)] ।
अयञ्च गुणधारणो देहो, द्वत्तिसवरलक्खणविचित्तो ॥
२४. दस दिसा पभासेत्वा, सतरंसीव छप्पभा ।
सब्बं तमन्तरहिस्सन्ति, ननु रिक्ता सब्बसङ्घाराति ॥

गोतमस्स भगवतो वंसो पञ्चवीसतिमो ।

२८. बुद्धपकिण्णककण्डं

१. अपरिमेय्यितो कप्पे, चतुरो आसुं विनायका ।
तण्हङ्करो मेधङ्करो, अथोपि सरणङ्करो ।
दीपङ्करो च सम्बुद्धो, एककप्पम्हि ते जिना ॥
२. दीपङ्करस्स अपरेन, कोण्डञ्जो नाम नायको ।
एकोव एककप्पम्हि, तारेसि जनतं बहुं ॥
३. दीपङ्करस्स भगवतो, कोण्डञ्जस्स च सत्थुनो ।
एतेसं अन्तरा कप्पा, गणनातो असङ्खिया ॥
४. कोण्डञ्जस्स अपरेन, मङ्गलो नाम नायको ।
तेसम्पि अन्तरा कप्पा, गणनातो असङ्खिया ॥
५. मङ्गलो च सुमनो च, रेवतो सोभितो मुनि ।
तेपि बुद्धा एककप्पे, चक्खुमन्तो पभङ्करा ॥
६. सोभितस्स अपरेन, अनोमदस्सी महायसो ।
तेसम्पि अन्तरा कप्पा, गणनातो असङ्खिया ॥

७. अनोमदस्सी पदुमो, नारदो चापि नायको ।
तेपि बुद्धा एककप्पे, तमन्तकारका मुनी ॥
८. नारदस्स अपरेन, पदुमुत्तरो नाम नायको ।
एककप्पमिह उप्पन्नो, तारेसि जनतं बहुं ॥
९. नारदस्स भगवतो, पदुमुत्तरस्स सत्थुनो ।
तेसमि अन्तरा कप्पा, गणनातो असङ्खिया ॥
१०. कप्पसतसहस्समिह, एको आसि महामुनि ।
पदुमुत्तरो लोकविदू, आहुतीनं पटिग्गहो ॥
११. तिसकप्पसहस्समिह, दुवे आसुं विनायका [आसिंसु नायका (स्या० क०)] ।
सुमेधो च सुजातो च, ओरतो पदुमुत्तरा ॥
१२. अट्टारसे कप्पसते, तयो आसुं विनायका [आसिंसु नायका (स्या० क०)] ।
पियदस्सी अत्थदस्सी, धम्मदस्सी च नायका ॥
१३. ओरतो च सुजातस्स, सम्बुद्धा द्विपदुत्तमा ।
एककप्पमिह ते बुद्धा, लोके अप्पटिपुग्गला ॥
१४. चतुन्नवुतितो कप्पे, एको आसि महामुनि ।
सिद्धत्थो सो लोकविदू, सल्लकत्तो अनुत्तरो ॥
१५. द्वेनवुते इतो कप्पे, दुवे आसुं विनायका ।
तिस्सो फुस्सो च सम्बुद्धा, असमा अप्पटिपुग्गला ॥
१६. एकनवुतितो कप्पे, विपस्सी नाम नायको ।
सोपि बुद्धो कारुणिको, सत्ते मोचेसि बन्धना ॥
१७. एकतिंसे इतो कप्पे, दुवे आसुं विनायका ।
सिखी च वेस्सभू चेव, असमा अप्पटिपुग्गला ॥
१८. इममिह भद्दके कप्पे, तयो आसुं विनायका ।
ककुसन्धो कोणागमनो, कस्सपो चापि नायको ॥
१९. अहमेतरहि सम्बुद्धो, मेत्तेय्यो चापि हेस्सति ।
एतेपिमे पञ्च बुद्धा, धीरा लोकानुकम्पका ॥

२०. एतेसं धम्मराजूनं, अज्जेसंनेककोटिनं ।
आचिक्खित्वान तं मग्गं, निब्बुता ते ससावकाति ॥

बुद्धपकिण्णककण्डं निद्धितं ।

२१. धातुभाजनीयकथा

१. महागोतमो जिनवरो, कुसिनारम्हि निब्बुतो ।
धातुवित्थारिकं आसि, तेसु तेसु पदेसतो ॥
२. एको अजातसत्तुस्स, एको वेसालिया पुरे ।
एको कपिलवत्थुस्मिं, एको च अल्लकप्पके ॥
३. एको च रामगामम्हि, एको च वेठदीपके ।
एको पावेय्यके मल्ले, एको च कोसिनारके ॥
४. कुम्भस्स थूपं कारेसि, ब्राह्मणो दोणसव्हयो ।
अङ्गारथूपं कारेसुं, मोरिया तुट्ठमानसा ॥
५. अट्ठ सारीरिका थूपा, नवमो कुम्भचेतियो ।
अङ्गारथूपो दसमो, तदायेव पतिट्ठितो ॥
६. उण्हीसं चतस्सो दाठा, अक्खका द्वे च धातुयो ।
असम्भिन्ना इमा सत्त, सेसा भिन्नाव धातुयो ॥
७. महन्ता मुग्गमत्ता च [\[मुग्गमासाव \(क०\)\]](#), मज्झिमा भिन्नतण्डुला ।
खुद्दका सासपमत्ता च, नानावण्णा च धातुयो ॥
८. महन्ता सुवण्णवण्णा च, मुत्तवण्णा च मज्झिमा ।
खुद्दका मकुलवण्णा च, सोळसदोणमत्तिका ॥
९. महन्ता पञ्च नाळियो, नाळियो पञ्च मज्झिमा ।
खुद्दका छ नाळी चेव, एता सब्बापि धातुयो ॥
१०. उण्हीसं सीहळे दीपे, ब्रह्मलोके च वामकं ।
सीहळे दक्खिणक्खञ्च, सब्बापेता पतिट्ठिता ॥
११. एका दाठा तिदसपुरे, एका नागपुरे अहु ।

एका गन्धारविसये, एका कलिङ्गराजिनो ॥

१२. चत्तालीससमा दन्ता, केसा लोमा च सब्बसो ।

देवा हरिंसु एकेकं, चक्कवाळपरम्परा ॥

१३. वजिरायं भगवतो, पत्तो दण्डञ्च चीवरं ।

निवासनं कुलघरे, पच्चत्थरणं कपिलव्हये [सिलव्हये (स्या०)] ॥

१४. पाटलिपुत्तपुरम्हि, करणं कायबन्धनं ।

चम्पायुदकसाटियं, उण्णलोमञ्च कोसले ॥

१५. कासावं ब्रह्मलोके च, वेठनं तिदसे पुरे ।

निसीदनं अवन्तीसु, रट्टे [देवरट्टे (स्या०)] अत्थरणं तदा ॥

१६. अरणी च मिथिलायं, विदेहे परिसावनं ।

वासि सूचिघरञ्चापि, इन्दपत्थपुरे तदा ॥

१७. परिक्खारा अवसेसा, जनपदे अपरन्तके ।

परिभुत्तानि मुनिना, अकंसु मनुजा तदा ॥

१८. धातुवित्थारिकं आसि, गोतमस्स महेसिनो ।

पाणीनं अनुकम्पाय, अहु पोरणिकं तदाति ॥

धातुभाजनीयकथा निट्ठिता ।

बुद्धवंसोनिट्ठितो ।